

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen
van het **MINISTERIE VAN OORLOG**

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Redactie: W. DEN TOOM, Kolonel-Waarnemer
B. KONING, Kolonel van de Generale Staf
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf
J. G. J. VAN DER HULST, Majoor der Artillerie

Abonnement f 3 per kwartaal. Buitenland f 15 per jaar. Losse ex. f 1.25. NADRUK VERBODEN
MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V., Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

123ste Jaargang

Nr 6

Juni 1954

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders	234
Mededelingen van de Chef van de Generale Staf	236

Redactioneel gedeelte

Parade op de verjaardag van Hare Majesteit, door de Chef van de Generale Staf, Generaal B. R. P. F. Hasselman	237
Hogere Krijgsschool en opleiding tot officier van de Generale Staf, door E. J. C. van Hootegem, Kolonel van de Generale Staf	238
Artrap-Mortrap, door J. G. J. van der Hulst, Majoor der Artillerie	243
De ABC-oorlogvoering (II), door G. K. Fraay, Majoor der Infanterie	248
De opleiding van het logistieke personeel en hun werk in het Regi- ment Infanterie, door J. J. Nortier, Kapitein der Fuseliers	254
De Luchtmeetdienst, door J. P. Zwartelé, Eerste-Luitenant der Artillerie	258
Orthodoxie van de krijgstucht, door Mr G. P. Hoefnagels, Reserve Tweede-Luitenant Militair Juridische Dienst	264
Military Government/Civil Affairs, onderdeel van de taak der sectie JZ/MG van Legerkorps en Divisie (III, slot), door Mr L. F. de Groot, Luitenant-Kolonel Militair Juridische Dienst	269
Nieuwe uitgaven	247, 263, 272
Uit de buitenlandse vakpers	274

MILITAIRE SPECTATOR, 123e Jaargang, Nr 6, blz. 233—278, Den Haag, Juni 1954

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen
van het **MINISTERIE VAN OORLOG**

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Redactie: W. DEN TOOM, Kolonel-Waarnemer
B. KONING, Kolonel van de Generale Staf
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf
J. G. J. VAN DER HULST, Majoor der Artillerie

Abonnement f 3 per kwartaal. Buitenland f 15 per jaar. Losse ex. f 1.25. NADRUK VERBODEN
MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V., Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

123ste Jaargang

Nr 6

Juni 1954

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders	234
Mededelingen van de Chef van de Generale Staf	236

Redactioneel gedeelte

Parade op de verjaardag van Hare Majesteit, door de Chef van de Generale Staf, Generaal B. R. P. F. Hasselman	237
Hogere Krijgsschool en opleiding tot officier van de Generale Staf, door E. J. C. van Hootegem, Kolonel van de Generale Staf	238
Artrap-Mortrap, door J. G. J. van der Hulst, Majoor der Artillerie	243
De ABC-oorlogvoering (II), door G. K. Fraay, Majoor der Infanterie	248
De opleiding van het logistieke personeel en hun werk in het Regi- ment Infanterie, door J. J. Nortier, Kapitein der Fuseliers	254
De Luchtmeetdienst, door J. P. Zwartelé, Eerste-Luitenant der Artillerie	258
Orthodoxie van de krijgstucht, door Mr G. P. Hoefnagels, Reserve Tweede-Luitenant Militair Juridische Dienst	264
Military Government/Civil Affairs, onderdeel van de taak der sectie JZ/MG van Legerkorps en Divisie (III, slot), door Mr L. F. de Groot, Luitenant-Kolonel Militair Juridische Dienst	269
Nieuwe uitgaven	247, 263, 272
Uit de buitenlandse vakpers	274

MILITAIRE SPECTATOR, 123e Jaargang, Nr 6, blz. 233—278, Den Haag, Juni 1954

Officiële Mededelingen van het MINISTERIE VAN OORLOG

UIT DE LANDMACHT- EN LUCHT- MAGHTORDERS

Nr 54073 — Verboden geschriften.

In verband met het bepaalde in artikel 19, onder c, van het Reglement betreffende de krijgstuicht, wordt o.a. het volgende bepaald.

Par. 1

In de kazernes of in de onder enige andere benaming tot huisvesting of ver-

blijf aangewezen inrichtingen der Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht moeten worden geweerd de in de Bijlage van deze beschikking vermelde c.q. bedoelde geschriften.

Par. 2

Militairen, die één of meer der in de Bijlage vermelde c.q. bedoelde geschriften in bezit hebben of verspreiden, maken zich schuldig aan een overtreding tegen de krijgstuicht.

BIJLAGE

A. Communistische en semi-communistische periodieken

Volg- nr	Titels	Orgaan of uitgaven van, c.q. verwant aan:	Verschijsning
1.	De Waarheid	C.P.N.	dagblad
2.	Uilenspiegel	C.P.N.	weekblad
3.	Voor een duurzame vrede, voor volksdemocratie	C.P.N.	weekblad
4.	Politiek en Cul- tuur	C.P.N.	maandblad
5.	Jeugd	Alg. Ned. Jeugd Verbond	weekblad
6.	Studie en strijd	Org. Progr. Stud. Jeugd	maandblad
7.	Vrouwen voor Vrede en opbouw	Ned. Vrouwen Beweging	maandblad
8.	De Stem van het Verzet	Veren. Verzet 1940-1945	verschijnt onregelmatig
9.	Nederland-Polen	Ver. Nederland-Polen	maandblad
10.	Nederland-USSR	Ver. Nederland-U.S.S.R.	maandblad
11.	Vrede	Ned. Vredes Raad	weekblad
12.	Kentering	Fed. van vooruitstrevende Studenten Verenigingen	maandblad
13.	Nieuws en Sport	C.P.N.	maandagochtendblad

B. Periodieken op het gebied van de communistische vakbeweging

1.	Werkend Nederl.	E.V.C.	verschijnt om de 14 dgn
2.	De E.V.C.-gids	E.V.C.	maandblad
3.	Hout en Meubel	Alg. Bond van Werkers in de Hout- en Meubileringsindustr.	verschijnt om de 14 dgn
4.	Ons Orgaan	Alg. Bond van Spoor-, Tram en Nevenbedrijven	maandblad
5.	De Transportband	Alg. Bedrijfsbond Transport	verschijnt om de 14 dgn
6.	Tabaksindustrie	Alg. Bond van Werkers in de Tabak Industrie	maandblad
7.	Wij bouwen	Alg. Bond van Werkers in de Bouwnijverheid	verschijnt om de 14 dgn
8.	Recht en Plicht	Alg. Ned. Bond van Hotelpersoneel	verschijnt om de 14 dgn
9.	Bioscoop en Theater	Alg. Nederl. Bond van Bioscoop en Theaterpersoneel	maandblad

Volg- nr	Titels	Orgaan of uitgaven van, c.q. verwant aan:	Verschijsning
10.	Varend Nederland	Alg. Nederl. Bond van Zeevarenden	maandblad
11.	De Textielarbeider	Alg. Bond van werkers in de Textiel- en Kledingindustrie	verschijnt om de 14 dgn
12.	Handel en Geld	Alg. Bedrijfsbond van werknemers in Handel-, Bank- en Verzekeringswezen	verschijnt om de 14 dgn
13.	Onze Toekomst	Bond van Land- en Zuivelarbeiders	verschijnt om de 14 dgn
14.	De Overheidspost	Bond van Nederlands Overheidspersoneel	verschijnt om de 14 dgn
15.	De Voorlichter	Alg. Bond van Werkers in Chem. Voedings- en Fabrieksmatige Bedrijven	verschijnt om de 14 dgn
16.	Grafisch Nederl.	Bond van Werknemers in Graf. en Papierverwerk. Bedr.	verschijnt om de 14 dgn
17.	De Werker in de Metaalnijverheid	Bond van Werknemers in de Metaalnijverheid en aanverwante Bedrijfsvakken	verschijnt om de 14 dgn

C. Overige periodieken van links-extremistische aard

1.	Nieuwe Wereld	Socialistische Unie	verschijnt om de 14 dgn
2.	De Vrije Socialist	Vrije Socialisten Vereniging	weekblad
3.	Socialisme van Onderop	Ned. Bond v. Vrije Socialisten	weekblad
4.	Recht voor Allen	Fed. v. Anarchisten in Nederl.	weekblad
5.	Spartacus	Communisten Bond Spartacus	verschijnt om de 14 dgn
6.	Inzicht en Daad	St. Avant Garde Jeugd	maandblad
7.	Nieuwe Strijd	Cnafhankelijk Verbond v. Bedrijfsorganisatie	verschijnt om de 14 dgn

D. Alle uitgaven van het Algemeen Nederlands Jeugdverbond (A.N.J.V.), en voorts de Nederlandse of buitenlandse geschriften, waarvan de inhoud of strekking nationaal-socialistisch, fascistisch, communistisch, revolutionnair, antimilitaristisch of radicaal-pacifistisch is.

Nr 54080 — Mouw-embleem IGKL.

Door de militairen van de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht, behorende tot de Staf van de Inspecteur-Generaal der Koninklijke Landmacht en der Koninklijke Luchtmacht, wordt op de rechtermouw van de dagelijkse tenue, resp. van de veldtenue, 6 cm onder de schoudernaad, een mouw-embleem gedragen waarvan de omschrijving luidt als volgt:

Op de dagelijkse tenue:

Een geborduurd embleem, t.w.:

Een wapenschild, uitgevoerd in gouddraad en beladen met een kruis van nassaublauw; in het midden van het kruis de klimmende leeuw uit het Koninklijke wapen.

Het schild is van Frans model (de onderkant in accoladevorm), 42 mm breed en, over het midden gemeten, 49 mm lang.

De armen van het kruis zijn 14 mm breed en lopen door tot aan de rand van het schild; de bovenkant van de horizontale arm ligt 16 mm beneden de bovenkant van het schild.

De leeuw is naar heraldisch-rechts gericht en geheel (ook de tong, de klauwen, het zwaard en de pijlenbundel) in gouddraad uitgevoerd.

Op de veldtenue:

Een geweven embleem, t.w.:

Hetzelfde mouw-embleem als op de dagelijkse tenue, doch waarbij het schild en de leeuw in goudgele en het kruis in nassausblauwe kleur zijn geweven.

Mededelingen van de CHEF VAN DE GENERALE STAF

VERSCHEENEN VOORSCHRIFTEN

1326-1 Materieelvoorziening, deel 1 - Klasse II en IV goederen.

1351 Handboek voor de dienstplichtige onderofficier.

1352-B-1 Voorlopige Richtlijnen „Handleiding voor de Commandant van een Tankpeloton”.

1352-B-2 idem voor een Verkenningpeloton.

1412 Reglement schietwedstrijden Harskamp Kon. Landmacht.

Dit voorschrift komt ter vervanging van voorschrift nr 2060 en regelt de wijze waarop de jaarlijkse schietwedstrijden in het Infanterieschietkamp te Harskamp m.i.v. 1954 worden gehouden. Bedoelde wedstrijden — die eerst alleen als wedstrijd voor infanterie-eenheden werden gehouden — zijn thans n.l. uitgebreid tot wedstrijden, waaraan alle eenheden van de KL kunnen deelnemen.

1533-1 Gebruik van infra-rood-apparaatuur in het tirailleurpeloton, deel 1 - Opleiding enkele man en groep, 2e druk (1e druk vervallen).

1533-2 idem deel 2 - Opleiding van het peloton, 2e druk (1e druk vervallen).

1593 1e Opgave van wijzigingen op ontwerp-voorschrift nr 1593, „Leidraad Stafdienst”.

1639 3e Opgave van wijzigingen en aanvullingen op Voorschrift nr 1639, „Radio-installatie RC-1, 2e druk.

1639 Radio-installatie RC-1, WS 88, 3e druk. (Is gelijk aan de 2e druk + de 2e en 3e opgave van wijzigingen; 1e druk is vervallen).

1686 Draaggolfapparatuur. Telegrafie-eindinstallatie TH-1/TCC-1.

1687 Geluidmeetuitrusting GR-6-A, vbdnr 4/13/2.

Bediening en onderhoud van de Geluidmeetuitrusting GR-6-A.

1691 Universeelmeter TS-352 A/U.

1695 Voorlopig voorschrift Radio-installatie AN/GRC-5 en AN/GRC-6.

1781-IV 2e Opgave van wijzigingen op Voorschrift nr 1781, deel IV - Schietvoorschrift voor de Veldartillerie.

1903B Platenatlas behorende bij voorschrift nr 1903A „Beschrijving materieel kanon van 155 mm lang”.

2050-4 Landmijnen, deel 4 - Valstrikken.

2175 Beladingslijst van een divisie Genie bataljon.

IK 180 Instructiekaart nr 180, Dagelijks preventief onderhoud voor grader, met dieselmotor Austin-Western model 99 H.

IK 181 Instructiekaart nr 181, Wekelijks en maandelijks preventief onderhoud voor idem.

IK 182 Instructiekaart nr 182, Dagelijks preventief onderhoud voor Graafmachine, 20 ton, 550 L, Bay-City, model 180-T66 met benzinemotor.

IK 184 Instructiekaart nr 184, Dagelijks preventief onderhoud voor Kraan, hydraulisch, voor tankbrugslag, gemonteerd op vrachtauto.

LF 14318 Legerformulier nr 14318, Registratieformulier infanterie-geluidmeetpeloton.

SCHRIFTELIJKE CURSUSSEN *)

A. Algemene cursussen van de Inspecteur-Generaal Koninklijke Landmacht - Afdeling Opleidingen.

5 „Atomische Biologische Chemische oorlogvoering”.

O. Cursussen van de Inlichtingendienst. — „Russisch” van de School Mil. Inlichtingen Dienst. (Uitsluitend ten gebuik van de SMID).

*) De aandacht wordt er opgevestigd dat schriftelijke cursussen niet kunnen worden aangevraagd door troepenonderdelen of opleidingseenheden, daar zij uitsluitend bestemd zijn voor de voortgezette vorming van reserve officieren met groot verlof en automatisch worden gedistribueerd aan belanghebbende instanties.

Einde van de Officiële mededelingen van het Ministerie van Oorlog.

Parade op de verjaardag van Hare Majesteit

Het feit, dat op 30 April j.l. te Rotterdam een groot militair défilé heeft plaats gevonden nadat zulks in 1952 te 's-Gravenhage en in 1953 te Amsterdam het geval was geweest, heeft van bepaalde zijden reacties uitgelokt.

Alhoewel daartegen kan worden aangevoerd, dat het houden van parade op de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin niet nieuw is, aangezien dit sinds jaar en dag is voorgeschreven en dan ook steeds, voor zover de sterkte der troepen zulks toeliet, reeds vóór de eerste wereldoorlog, in alle garnizoenen op die dag parade werd gehouden en alhoewel kan worden vastgesteld, dat Nederland in dit opzicht niet alleen staat — op de Franse nationale feestdag, 14 Juli, vindt altijd een grote parade plaats op de Champs Elysées te Parijs — komt het mij dienstig voor de principiële zijde van deze zaak nader uiteen te zetten en te verklaren waarom *juist* op de verjaardag van Hare Majesteit een militaire parade op haar plaats is.

Ik wil daartoe vooreerst aanhalen hetgeen ik gezegd heb in mijn toespraak te Breda ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de Koninklijke Militaire Academie.

„De tegenwoordigheid van Hare Majesteit en Haar Koninklijke Gemaal bij het feest van onze oude Militaire Academie meen ik intussen te mogen begroeten als meer dan private belangstelling. Deze plechtigheid toch brengt ons bij de fundamente van de Staat zelf, die in Harer Majesteits Hoge persoonlijkheid zich, als in zijn brandpunt, aan ons vertoont.

Immers, al zouden wij nooit de trotse, aan Lodewijk XIV toegeschreven uitspraak „l'état c'est moi” aan een Oranje in de mond durven leggen, de vertolking ener centrale waarheid kan er niet aan worden ontzegd.

Wij, officieren der gewapende zee-, land- en luchtmacht, weten ons, naar het Apostolische woord uit Romeinen XIII de verantwoordelijke dragers der majesteitelijke zwaarmacht, welke, voor Nederland, bij uitsluiting in handen der Koningin is gelegd.

Want, zoals de bestemmingsfunctie van het Staatsverband in de juridische wetsskring is te vinden, zo is zijn funderende functie slechts gelegen in de interne monopolistische organisatie van de zwaarmacht over een territoriaal begrensd cultuurgebied.

De Overheid draagt, naar het woord van de Apostel, het zwaard niet tevergeefs; de Overheid aan wie het zwaard ontglipt, houdt op Overheid te zijn.

Is het dan verwonderlijk, zo mogen wij ons afvragen, dat welhaast overal en altijd het Staatshoofd zelve een meer dan gewone belangstelling placht en pleegt aan de dag te leggen in de zaken van de krijgsmacht? Dat de landmacht — uit naam waarvan ik heden mag spreken — zich Koninklijk mag noemen? En dat de landmacht zich nauw verbonden gevoelt met de Drager of de Draagster der Kroon?”

Zo is het.

De gewapende macht, instrument der Overheid en zichtbare uitdrukking van het Overheidsgezag, behoeft zich op de dag waarop de verpersoonlijking van dat Overheidsgezag, het Staatshoofd, verjaart geenszins als een „noodzakelijk kwaad”, dat nauwelijks wordt geduld, op de achtergrond te houden en, nog minder, zich te verbergen.

Integendeel. *Juist* op die dag treedt zij, bewust van haar in het wezen van de Staat verankerd liggende roeping en taak, in waardige vorm — vooral *niet* als „feestbetoon”! — naar voren en vertoont zij zich aan het volk.

De Generaal,
Chef van de Generale Staf,
B. R. P. F. HASSELMAN.

Hogere Krijgsschool en opleiding tot officier van de Generale Staf

door E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf;
Directeur der Hogere Krijgsschool.

Doel dezer beschouwing

Door de huidige samenstelling der strijdkrachten en de doelstelling van de Hogere Krijgsschool komt het personeel van deze instelling meer met de troep in aanraking dan vóór de oorlog het geval was. Hierbij is gebleken, dat doelstelling en werkwijze van dit instituut, hoewel in legerorder tot uiting gebracht, niet zodanig bekend zijn als met het belang in overeenstemming is te brengen. Vele misverstanden blijken te bestaan en vele officieren hebben geen juist beeld van de algemene lijnen, volgens welke heden ten dage de Generale Stafofficier wordt gevormd.

Dergelijk gemis aan kennis is voornamelijk te wijten aan de zeer wisselvallige na-oorlogse omstandigheden. Daardoor namelijk was het voor de legerleiding practisch onmogelijk strakke lijnen te volgen. Telkens weer bleken andere noden op voorrang aanspraak te maken.

Aangezien mag worden aangenomen, dat thans in deze omstandigheden enige stabilisatie is ingetreden, wil het mij goed voorkomen aan officieren, die in de naaste toekomst voor het volgen der Krijgskundige studiën in aanmerking kunnen worden gebracht, een zakelijke voorlichting te geven, welke verder grijpt dan enige legerorder ooit zou kunnen. Om een vergelijkingsbasis te scheppen zal tevens in het kort worden gememoreerd, welke politiek eerder bij het vormen van Generale Stafofficiëren werd gevolgd.

De opleiding van de generale stafofficier voor 1940

Vóór 1940 werd deelname aan de Krijgskundige Studiën doorgaans bereikt via een, voor onze huidige begrippen, diepgaand toelatingsexamen. Tot een bepaald niveau werd hierbij zeer in details getreden. Meestal kostte het de candidaat een voorstudie van één tot twee jaar vrije tijd. Bij deze voorstudie trad een officier met stafbevoegdheid als repetitor op.

De cursus duurde drie jaar, waarbij in grote lijnen telkens een half jaar college werd afgewisseld met een half jaar detachering bij de troep en deelname aan manoeuvres. Dit stelde de toekomstige stafofficier in staat een voldoende beeld te krijgen van de mogelijkheden en beperkingen van alle wapens en dienstvakken, waaruit het toenmalige leger was opgebouwd.

Soms werden tussentijds leerlingen verwijderd omdat generlei gunstig resultaat was te verwachten. De afgestudeerden werden verdeeld in de categorieën A, B, C en D, naar gelang het bereikte resultaat. Categorie D werd beschouwd de studiën niet met vrucht te hebben doorlopen. De overige categorieën werden gerechtigd tot het dragen van het zilveren stafembleem. Categorie A liep altijd stage, categorie B veelal en categorie C soms. De wet van vraag en aanbod speelde hierin mede een rol.

Na een jaar stage werd aan de hand van de uitgebrachte rapporten

bepaald, wie geschikt werd geoordeeld om te zijner tijd een functie te bekleden in het dienstvak van de Generale Staf. Een dergelijk officier was dan gerechtigd het zilver door goud te vervangen. Door deze stage kon het voorkomen, dat officieren van de oorspronkelijke categorie A hiervoor niet, zij van de oorspronkelijke categorie B hiervoor wel in aanmerking kwamen.

Een kort beeld van het resultaat gedurende de jaren 1925/1939 toont aan, dat van de 82 officieren, die de cursus Krijgskunde Studiën beëindigden, er tenslotte 53 voor het gouden stafembleem in aanmerking werden gebracht. Hierbij zijn niet gerekend zij, die bij de afschaffing van het zilveren embleem na de oorlog, dit zilver in goud zagen veranderd.

De periode na 1946

In 1946 werd de Hogere Krijgsschool wederom in werking gesteld, zij het in de beginne op betrekkelijk bescheiden schaal. De opleiding kon moeilijk worden vergeleken met die van vóór de oorlog. Men beschikte in de eerste plaats niet over een voldoende aantal leerkrachten. In de tweede plaats was er een lacune van ongeveer 6 tot 7 jaar in de opleiding tot Generale Stafofficier, terwijl reeds dadelijk bleek dat de behoeften veel groter waren dan voorheen, vooral door de vele functies in oorlogsstaven. Om deze redenen kon men zich een cursus van drie jaar niet veroorloven en was slechts een langzame opbouw mogelijk. Onvoorziene omstandigheden staken hierbij nog herhaaldelijk een spaak in het wiel.

Want de vraag naar stafofficiëren bewoog zich eigenlijk steeds in opwaartse lijn. Achtereenvolgens kreeg men te maken met de uitzending van eenheden naar Indië, behoeften voor Nato- en EDG-staven, andere te vervullen functies in het buitenland en ten slotte uitbreiding van de strijdkrachten in Nederland met steeds weer grote eenheden. In plaats van te worden ingelopen, werd het tekort steeds nijpender.

Deze, en andere omstandigheden leidden tot het steeds weer wijzigen van de opzet der Cursus Krijgskundige Studiën. Tenslotte kwam men tot een cursus van twee maal 7 maanden met een onderbreking van 4 maanden voor detacheringen en deelname aan manoeuvres.

Wederom werd een toelatingsexamen ingesteld, hetgeen onbevredigend bleek. De kandidaten beschikten doorgaans niet over een voldoende voorbereidingstijd in verband met hun drukke normale werkzaamheden. Ook werd niet beschikt over voldoende officieren met stafbrevet om als repetitor op te treden.

Toen bleek, dat het tevens nodig was om meer officieren in de stafdienstprocedure in te wijden dan de Krijgskundige Studiën ooit zou kunnen verwerking — terwijl deze studie voor een deel dier officieren niet nodig was omdat slechts lagere staffuncties moesten worden bezet — stelde men een zogenaamde voorbereidende cursus in, waarin de stof werd gegeven, die normaal in de drie eerste maanden van de Krijgskundige Studiën werd geïnstrueerd. Deze cursus diende tevens tot selectiemogelijkheid voor kandidaten voor de Krijgskundige Studiën. Laatstgenoemde cursus werd met drie maanden verkort. Tussen beide cursussen lag gemiddeld een periode van één jaar tot drie maanden. Zij die niet aan een bepaald resultaat voldeden werden niet tot de eigenlijke krijgsschoolstudie toegelaten, doch belast met een lagere staffunctie.

Geheel bevredigend was de toestand ook toen nog niet. In de eerste

plaats bleek, dat zij, die lagere staffuncties moesten bekleden, veel dieper in de details van de stafdienst moesten afdalen dan bij de voorbereidende cursus het geval was. In de tweede plaats werd het duidelijker dan ooit, dat het tekort aan Generale Stafofficieren op deze wijze nooit zou worden ingelopen. Het was nodig doortastend in te grijpen.

Vooropgesteld zij daarbij, dat de wens om tot de beproefde opleiding van vóór 1940 te komen — zij het dan met enige modificaties in moderne zin — nooit uit het oog is verloren. Ook nu is dit idee nog steeds in de gedachten. Om het echter binnen enigszins afzienbare tijd te kunnen verwezenlijken moest eerst een grondige stap terug worden gedaan.

In 1953 is bepaald, dat de Cursus Staftechniek (de vroegere voorbereidende cursus) volkomen los zou worden gemaakt van het normale programma voor de Krijgskundige Studiën. Primair wordt daarbij thans gesteld het opleiden van officieren (met een dienstduur van meer dan 10 jaar) voor het vervullen van lagere staffuncties in grote eenheden. De selectiemogelijkheid voor de Krijgskundige Studiën blijft echter bestaan. Het programma is volkomen gericht op twee hoofdvakken: stafdienst en verbindingdienst. Voorts wordt de leerling enig inzicht gegeven in de tactiek van de verschillende wapens, voorzover hij daarmee in een lagere staffunctie van een grote eenheid te maken kan krijgen. De duur van de cursus is gesteld op ongeveer 2½ maand.

De Cursus Krijgskundige Studiën is teruggebracht tot 11 maanden. Beide cursussen tezamen duren dus, qua oefentijd, ongeveer even lang als de vroegere Krijgskundige Studiën. Dit is echter zeer betrekkelijk, aangezien het aantal uren, dat op beide cursussen aan stafdienst wordt besteed, meer dan tweemaal zoveel is als vroeger.

Bij de Krijgskundige Studiën zijn dan ook bepaalde vakken geëlimineerd, terwijl aan andere vakken een geringer aantal uren wordt besteed. Niet is evenwel getornd aan de vakken, die er op zijn gericht de leerling te bekwamen voor een Generale Staffunctie in een grote eenheid.

De oefeningen in tactiek en stafdienst gaan daarbij steeds meer in de praktische richting. Van de vele oefeningen in het terrein worden er drie in het buitenland gehouden, grotendeels met het doel de leerling aan ander terrein te gewennen, dan men hier te lande doorgaans aantreft.

De opleiding tot generale stafofficier

Het is verkeerd te denken, dat deze opleiding eerst ter Hogere Krijgsschool aanvangt. Een goed stafofficier wordt niet in een dergelijke, veelal theoretische, cursus gecreëerd; zij vormt slechts een schakel in zijn vorming. De gehele loopbaan van de officier is er in verdisconteerd tot het ogenblik, dat hem het stafembleem kan worden uitgereikt.

De opleiding begint op de KMA of op een der opleidingsscholen. Daar wordt de basis gelegd, vooral van de militaire mentaliteit van de toekomstige candidaat. Bij de troep wordt die vorming voortgezet. Immers men kan nooit een uitstekend stafofficier worden, zonder een uitstekend troepenofficier te zijn. Aan deze eis is vroeger wel eens te kort gedaan, doch dit zal in de toekomst veranderen.

Na ongeveer 10 jaar komt de officier op de Cursus Staftechniek. Het resultaat, hierop behaald, maakt *mede* uit of hij tot de Cursus Krijgs-

kundige Studiën zal worden toegelaten. Want ook zijn overige prestaties als officier hebben hierop een beslissende invloed.

Het is de bedoeling, dat in de toekomst een periode van enige jaren komt te liggen tussen de Cursus Staftechniek en de Krijgskundige Studiën. Gedurende die periode volgen de kandidaten cursussen aan hun eigen wapenschool, terwijl zij, op het oogenblik dat zij naar de Hogere Krijgsschool gaan, ten minste twee jaar troependienst achter de rug moeten hebben. Ervaring heeft geleerd, dat dezulken zeer in het voordeel zijn.

De Krijgskundige Studiën moeten in de eerste plaats worden gezien als een opleidingscursus voor een Generale Staffunctie in een grote eenheid. Tevens zijn zij een onmisbare aanloop voor het vervullen van Generale Staffuncties op het HKGS. Men wordt beoordeeld op algemene militaire kennis, lichamelijke geschiktheid, geestelijk uithoudingsvermogen, algemene ontwikkeling en karakter. Een van de voornaamste eigenschappen, waaraan de leerling moet voldoen, is gevoel voor ploeggeest. Een van de voornaamste eisen is goed ontwikkeld leiderschap.

Na voltooiing van de cursus wordt uitgemaakt, wie in aanmerking komt voor stage. Hieromtrent beslist de Chef van de General Staf, welke autoriteit zijn zienswijze heeft vastgelegd in een order, die als volgt luidt:

„Ter voorkoming van misverstand en mogelijke teleurstelling wordt er op gewezen, dat slechts de officieren, die de in punt 1 (Krijgskundige Studiën) bedoelde cursus met tenminste goede uitslag hebben gevolgd, in aanmerking kunnen worden gebracht voor een detachering voor de tijd van een jaar ten Hoofdkwartiere van de Generale Staf, aan het einde van welke detachering zal worden beslist of zij al dan niet de geschiktheid voor officier van de Generale Staf bezitten en mitsdien te zijner tijd in aanmerking komen om naar dit dienstvak te worden overgeplaatst.”

Als hoofdpunten treden hier naar voren:

- ten minste goede uitslag;
- in aanmerking kunnen worden gebracht;
- voor de tijd van een jaar;
- ten Hoofdkwartiere van de Generale Staf;
- al dan niet geschikt voor officier van de Generale Staf.

Het enige punt, dat hierbij nog toelichting verdient is het voorlaatste. Hierop zijn namelijk een tweetal uitzonderingen. Indien een ex-leerling naar een buitenlandse stafschoon wordt gezonden, wordt die tijd als stage gerekend en hangt het stage-resultaat af van het al dan niet voldoen op die cursus. Voorts kunnen leerlingen, direct na het beëindigen van hun Krijgskundige Studiën, worden geplaatst als leraar aan de Cursus Staftechniek. Als zij hebben voldaan aan de eis „ten minste goede uitslag” lopen zij hun stage aan de Hogere Krijgsschool zelf. Dit laatste is echter te beschouwen als noodmaatregel in verband met het huidige tekort aan potentiële leraren. Het ligt in de bedoeling, dat in de toekomst geen leraar Hogere Krijgsschool zal worden aangesteld, die niet eerst ten Hoofdkwartiere van de Generale Staf zijn stage heeft verricht.

Uit vorengaande blijkt, dat slechts een deel der leerlingen voor stage wordt toegelaten. Iedere officier moet in beginsel een redelijke kans

worden gegeven. Daarom zal het nodig zijn de eisen, waaraan iemand moet voldoen om, na de Cursus Staftechniek, naar de Cursus Krijgskundige Studiën te worden overgeheveld, in de toekomst hoger te stellen dan tot op heden, teneinde eventuele kandidaten desillusies te besparen. Was er vroeger nog wel sprake van, dat een officier, omtrent wiens kwaliteiten verschil van mening bestond, werd toegelaten, in de toekomst is het in het belang van deze officier indien dit niet meer geschiedt.

Toch zullen er ook dan nog zijn, die niet voor stage in aanmerking komen, aangezien bij een Cursus Staftechniek van 2½ maand en ook bij de andere daarvoren te verrichten diensten eigenschappen verborgen kunnen blijven, die tijdens een Cursus Krijgskundige Studiën onherroepelijk naar voren komen. Het is echter in hoge mate onkameraadschappelijk en kortzichtig dezulken aan te zien voor mislukten. Zij hebben zich moeite genomen, die de niet-cursist soms angstvallig heeft vermeden. Voorts is hun kennis beslist ruimer dan die van dezen. Een officier, die met ruim voldoende van de Hogere Krijgsschool komt en dus niet voor stage in aanmerking wordt gebracht, zal doorgaans bij een gewone of tussentijdse beoordeling kunnen vallen in de categorie „goed” of „zeer goed”; en „aan te bevelen”.

Het kan ook niet consequent en zeker niet tactisch worden genoemd, als troepencommandanten deze mensen op hun niet slagen aanzien en hen aan de andere kant opdragen de oefening op de kaart of in het terrein te maken, die zij zelf in hun functie moeten houden.

De stage heeft tweemaal doel. In de eerste plaats wordt beoordeeld of de candidaat geschikt is om te zijner tijd een functie in de Generale Staf te bekleden; in de tweede plaats echter is het een verdere opleiding in deze richting. Zijn de rapporten gunstig en beslist de Chef van de Generale Staf dienovereenkomstig, dan wordt de officier het gouden stafembleem uitgereikt. Zijn de resultaten niet bevredigend, dan valt hij automatisch terug tot het niveau van hen, die geen stage hebben gelopen. Men kan nu denken dat dit het einde is. Het is integendeel slechts het begin van een carrière, die pas eindigt als de betrokken officier met pensioen gaat. Opgeleid wordt hij niet meer; maar het is zijn dure plicht zelf voor zijn voortgezette opleiding te zorgen. Dit is slechts mogelijk als hij de moeite neemt op de hoogte te blijven van alle zaken, die hij in enige Generale Staffunctie zou moeten beheersen. Dat hij niet aarzelt te zijner tijd wederom enige troependienst te verrichten. En dat hij zorgt niet te gaan inslapen op een of andere, eenzijdige ingestelde, bureaustoel.

ARTRAP—MORTRAP

door J. G. J. VAN DER HULST, *Majoor der Artillerie.*

Iedereen heeft meermalen gehoord van beschietingsrapporten. Velen zijn op de hoogte van het bestaan van een standaardschema voor het melden van vijandelijke artillerie- en mortierbeschietingen. Het personeel, dat in de praktijk bij oefeningen en manoeuvres artraps en mortraps kan opstellen, is echter gering in aantal, niettegenstaande dit toch van alle kaderleden wordt geëist.

Op verzoek van velen worden in dit artikel enkele praktische aanwijzingen gegeven voor het onstellen van beschietingsrapporten.

Volledigheidshalve volgt hieronder eerst het standaardschema zoals dit thans geldt voor alle NATO landen.

Standaardschema ARTRAP-MORTRAP

- A** Gemeld door (bij melding per radio roepnaam of schuilnaam gebruiken).
- B** Plaats van de waarnemer (bij voorkeur coördinaten; in code indien deze de plaats van een staf of belangrijke waarnemingspost aangeven).
- C** Kaarthoek of Kompashoek (in duizendsten of graden van de richting naar mondingsvlam of mondingsknal of van de richting verkregen uit trechteranalyse).
- D** Tijd aanvang beschieting.
- E** Tijd einde beschieting.
- F** Beschoten gebied (coördinaten in klare taal).
- G** Aantal en soort vuurmonden, mortieren.
- H** Soort vuur.
- I** Aantal, kaliber en soort projectiel.
- J** Tijdsverloop van waarnemen mondingsvlam tot horen mondingsknal.
- K** Schade.

Het doel van dit schema is het melden van beschietingen te vereenvoudigen, de overbrenging te versnellen en het verwerken van de meldingen te vergemakkelijken. Elke melding moet steeds beginnen met: **ARTRAP** (voor een beschieting door vijandelijke artillerie), **MORTRAP** (voor een beschieting door vijandelijke mortieren of raketgeschut).

In de melding worden alleen de letters genoemd waarover iets kan worden vermeld. De overige letters worden dus weggelaten. Het is noodzakelijk de melding kort en duidelijk te houden en alleen hetgeen werd waargenomen of geconstateerd te melden. Evaluatie en interpretatie geschieden door de betreffende inlichtingsorganen, die door gekleurde meldingen tot een onjuiste conclusie zouden kunnen komen.

Opm. Het melden van vijandelijke luchtaanvallen moet ook met gebruikmaking van dit standaardschema geschieden. De melding moet dan beginnen met **BOMRAP**, terwijl de letters **C** en **J** altijd worden weggelaten.

Wat kan nu van de verschillende letters worden gemeld, hoe aan de gegevens te komen en hoe deze in een beschietingsrapport te stellen?

Letter A Hier de bron van de melding te geven. Het is namelijk mogelijk dat het verwerkende inlichtingsorgaan nadere gegevens wenst. Dit orgaan moet dus weten wie deze kan geven. Bij het doorgeven van een beschietingsrapport van beneden naar boven verandert steeds de zender. Het gestelde achter A, de bron, blijft echter hetzelfde.

Letter B De plaats van de waarnemer, die hier moet worden gegeven, is vooral van belang indien onder C de richting naar een mondingsvlam of mondingsknal wordt gegeven, omdat het verwerkende inlichtingsorgaan deze richting slechts kan uitzetten als de plaats van de waarnemer bekend is. In de praktijk kunnen niet altijd nauwkeurige coördinaten worden gegeven. Gebruikmakend van markante punten in het terrein die ook op de kaart voorkomen, zoals bijvoorbeeld een brug, een knooppunt van wegen, kunnen voor dit doel de coördinaten doorgaans nauwkeurig genoeg worden gegeven.

Letter C Hier wordt zo mogelijk de richting vermeld naar de mondingsvlam of mondingsknal of de richting verkregen uit een trechteranalyse. Daarbij dient het volgende duidelijk te worden aangegeven:

- of het een kaarthoek dan wel een kompasshoek betreft,
- of dit een hoek is in duizendsten of in graden en minuten,
- of het de richting is naar een mondingsvlam, een mondingsknal dan wel de richting verkregen uit een trechteranalyse.

De richting naar een mondingsvlam zal doorgaans slechts kunnen worden gegeven waar het 's vijands met directe richting vurende wapens betreft en slechts zelden voor met indirecte richting vurende artillerie en mortieren. De richting naar een mondingsknal is de in eerste instantie meest gemelde richting. Zij is weliswaar door terreinen weersinvloeden meestal niet erg nauwkeurig, maar het verwerkende inlichtingsorgaan heeft dan tenminste een voorlopige globale richting om op te werken. De richting uit een trechteranalyse is veelal pas na de beschieting te verkrijgen. Met het inzenden van een beschietingsrapport mag hier echter in beginsel niet op worden gewacht. Deze richting wordt dan later in een volledig rapport gemeld.

Voor wat betreft de richting naar een mondingsknal moet nog worden opgepast voor verwisseling met andere op het gevechtsterrein voorkomende knallen zoals het springen van eigen projectielen en de zogenaamde kopknallen.

's Nachts kan nog wel eens de richting naar een mondingsgloed worden verkregen. Deze is echter minder nauwkeurig dan de richting naar een mondingsvlam.

Letter D De tijd waarop de beschieting begon moet hier zo nauwkeurig mogelijk worden vermeld. Het verwerkende inlichtingsorgaan kan o.a. hierdoor verband leggen tussen verschillende meldingen.

Letter E Ook hier moet om dezelfde reden de tijd waarop de beschieting is geëindigd zo nauwkeurig mogelijk worden gegeven. Met het inzenden van een beschietingsrapport mag echter niet opzettelijk worden gewacht tot het einde van de beschieting. Letter E wordt dan in het eerste rapport weggelaten en later in een vollediger rapport opgenomen.

Letter F Ook het beschoten gebied is een zeer belangrijk gegeven. Het verwerkende inlichtingsorgaan kan dan de richting verkregen uit een trechteranalyse uitzetten, terwijl in groter verband gezien hieruit aanwijzingen kunnen worden verkregen omtrent de waarde die de vijand aan verschillende doelen toekent en die kunnen wijzen bijvoorbeeld op voorbereidingen voor een aanval.

De coördinaten van het beschoten gebied moeten altijd in klare taal worden gemeld. Het gebruik van code hiervoor kan deze aan de vijand verraden, omdat hij weet op welke gebieden hij vuur bracht en wanneer.

Letter G Hier moeten twee mogelijkheden worden onderscheiden:

a. Wordt onder C de richting naar een mondingsvlam vermeld, dan moet hier het aantal wapens worden gegeven, waarvan in deze richting de mondingsvlammen zijn waargenomen. Alhoewel het aantal wapens dat aan een beschieting deelneemt doorgaans groter zal zijn, is dit gegeven wel degelijk van belang voor het verwerkende inlichtingsorgaan.

Een ervaren waarnemer kan soms ook vaststellen of het lichte dan wel middelbare c.q. zware kalibers betreft.

b. Het aantal wapens dat vuur uitbrengt op een bepaald gebied kan worden vastgesteld door het aantal projectielen, die nagenoeg tegelijk op dit gebied neerkomen, te tellen of te schatten. Met enige ervaring kan voorts uit het geluid, dat de projectielen bij het springen veroorzaken het kaliber als licht, middelbaar of zwaar worden vastgesteld. Personeel met behoorlijke gevechtservaring kan soms het kaliber nauwkeuriger geven. Het kaliber is overigens veelal pas nauwkeuriger vast te stellen aan de hand van niet gesprongen projectielen of van scherven van gesprongen projectielen. Met het inzenden van een beschietingsrapport mag echter niet worden gewacht tot de scherven zijn geïdentificeerd. *Letter G* bevat in dit geval meestal een schatting, hetgeen als zodanig ook moet worden vermeld.

Zijn over het aantal of over de soort geen gegevens bekend, dan moet voor dat gegeven worden vermeld *onbekend*. Is er noch over het aantal wapens noch over de soort iets te melden, dan wordt de *letter G* volgens de eerder genoemde algemene regel weggelaten.

Soms kan voor artillerie behalve het kaliber ook nog worden gemeld of het houwitsers of kanonnen betreft. Dit is doorgaans echter moeilijk vast te stellen.

Letter H Het soort vuur moet hier worden gegeven, bijvoorbeeld: registratievuur, vernielingsvuur, neutraliseringsvuur, rookschermbestrijdend vuur.

Een registratievuur is te onderkennen aan het kennelijk inschieten op een bepaald doel of terreinvoorwerp. Een vernielingsvuur aan het herhaaldelijk en met grote nauwkeurigheid blijven schieten op een bepaald klein doel. Een neutraliseringsvuur is een hevig vuur van zeer korte duur. Soms wordt dit vuur met onregelmatige tussenpozen herhaald. Een vuur dat alleen maar hinderlijk is wordt storend vuur genoemd.

Letter I Het hier te vermelden aantal projectielen kan soms nauwkeurig worden opgegeven. Veelal echter moet worden volstaan met een schatting.

Voor het kaliber geldt het hierboven onder letter G. gestelde. De soort munitie kan bijvoorbeeld zijn: brisantgranaat, rookgranaat. Tevens moet zo mogelijk hierbij de soort buis worden vermeld bijvoorbeeld: snelle buis, trage buis, tijdbuis. Vorengenoemde gegevens kunnen het verwerkende inlichtingsorgaan aanwijzingen verschaffen o.a. over de waarde die de vijand aan verschillende doelen toekent en over zijn munitietoestand.

Vermeld de gegevens in de volgorde: aantal, kaliber en soort. Is een gegeven, of zijn twee van deze gegevens niet bekend, vermeld daar dan voor *onbekend*. Kan er over geen van deze gegevens iets worden gemeld, laat dan letter I weg overeenkomstig de algemene regel.

Letter J. Indien een mondingsvlam werd waargenomen en de betreffende mondingsknal werd gehoord, vermeld dan hier het aantal seconden dat tussen beide waarnemingen verliep. Dit gegeven kan worden gebruikt om globaal de afstand van de waarnemer tot het betreffende wapen te berekenen.

Opm. Het tijdsverloop tussen het waarnemen van de mondingsvlam en het waarnemen van het springen van het door het betreffende wapen verschoten projectiel heeft geen waarde voor het localiseren van dit wapen, tenzij over gegevens betreffende aanvangssnelheid, baan e.d. wordt beschikt.

Letter K Hier moet de aangerichte schade worden gemeld zoals verliezen aan personeel en materieel.

Dit gegeven is van belang, omdat het van invloed kan zijn op het niet of wel, later of direct aangrijpen van de artillerie of mortieren, die dit vuur afgaven (voor zover de opstellingen daarvan inmiddels bekend zijn) alsmede op de hevigheid waarmee het eventuele aangrijpen moet geschieden.

Voorbeelden:

(Alles is hier in klare taal gegeven, zonder gebruik van afkortingen en met weglating van de verbindingsprocedure).

ARTRAP - AJAX -. Waarnemer 44 Afdeling - BEKER - 97456170 - CUBA-kaarthoek 900 duizendsten vlam - DIRK - 0814 - EVA - 0816 - GERARD - 3 licht - ISAAK - 24 licht onbekend.

Opm. Een waarnemer van de 44 Afdeling heeft in kaarthoek 900 duizendsten van 0814 tot 0816 van drie vuurmonden in totaal 24 mondingsvlammen waargenomen. Aan de mondingsvlammen heeft hij de vuurmonden als lichte artillerie onderkend. De mondingsknallen heeft hij tussen de overige geluiden niet kunnen onderscheiden. De vuurmond zelf heeft hij kennelijk niet kunnen waarnemen. Had hij bij benadering de plaats van de vuurmonden kunnen vaststellen, dan zou hij onmiddellijk een vuuraanvraag hebben gezonden.

MORTRAP - AJAX. - Commandant 1 Pel-ACie - BEKER - 14305675 - DIRK - 1032 - EVA 1033 - FIAT - 14505665 - GERARD - onbekend zwaar - HENDRIK - neutraliseringsvuur - ISAAK - 30 geschat zwaar brisantgranaat.

Opm. Hier meldt een pelotonscommandant een beschieting door zware mortieren. Later zal een rapport volgen met volledige gegevens (o.a. de richting verkregen uit een trechteranalyse).

Een analyse van de gemaakte trechters en identificatie van niet gesprongen projectielen of scherven van gesprongen projectielen verschaffen waardevolle gegevens. Het zou te ver voeren deze onderwerpen hier te behandelen. De trechteranalyse alsmede de projectiel- en scherfanalyse is, met tekeningen verduidelijkt, uitvoerig beschreven in het pas

uitgekomen Voorlopig Voorschrift, nr. 1800 VELDARTILLERIE INLICHTINGENDIENST. Vooral de aanhangsels I en II die over de zojuist genoemde onderwerpen handelen, zijn voor iedereen van belang.

Dat het artilleriepersoneel in staat moet zijn trechters gemaakt door artillerie- of mortierprojectielen te analyseren en projectielen of scherven te identificeren is eigenlijk vanzelfsprekend. Ook het kader van andere wapens mag hier echter niet vreemd tegenover staan. Het artilleriepersoneel kan immers niet overal zijn waar 's vijands artillerie en mortieren vuur brengen.

Bij oefeningen moet ook aan het opstellen en inzenden van beschietingsrapporten de nodige aandacht worden besteed. Van trechteranalyse kan doorgaans geen sprake zijn. Indien echter de leiding zorg draagt, dat op de juiste tijden en plaatsen aan waarnemers en onderdelen de nodige gegevens over een beschieting worden verstrekt, waarbij eventueel wel projectielscherven kunnen worden overhandigd, terwijl tevens verliezen kunnen worden opgelegd, komt dit de realiteit van de oefening ten goede. Het personeel wordt geoefend in het melden van beschietingen waardoor ook de betreffende inlichtingsorganen (vuurwapenbestrijdingsinlichtingencentra van de regimenten infanterie en de secties 2 van de DA staven en de LKA staf) meer overeenkomstig de werkelijkheid kunnen functioneren.

Bij oefeningen in klein verband vereist dit alleen maar kennis van zaken en voorstellingsvermogen doch praktisch geen voorbereiding. Bij oefeningen in groot verband hangt het vooral af van de sterkte aan personeel en de verbindingen waarover de leiding beschikt. Het verstrekken van gegevens moet gecoördineerd, centraal door de leiding geregeld, geschieden, omdat in het geheel een logisch verband moet bestaan, passend bij de toestand die de leiding van de vijand wil geven.

Slechts indien het melden van beschietingen in vrede tijd geregeld en goed wordt beoefend, kan er in de harde werkelijkheid iets van terecht komen.

Nieuwe uitgaven

De E.M.-er, orgaan 7 December Divisie.

Na de „Drietand” — het orgaan van de 3e Divisie — heeft nu ook de 7 December Divisie zijn eigen orgaan. Ook hier is het handhaven van de „teamgeest” weer de diepere bedoeling. De teamgeest, het teamwork dat de absolute voorwaarde is om een gezamenlijke taak tot een goed einde te brengen.

Het eerste nummer van de E.M.-er ademt deze geest volkomen. Want naast een inleidend woord van de Kolonel Berenschot, voert de huidige commandant van de 7 December Divisie het woord onder het motto „Wij samen moeten het klaren”. Vervolgens wijst de eerste commandant van de roemruchte Divisie, Generaal-Majoor b.d. H. J. J. W. Dürst Britt op de bijzondere betekenis van de traditie der Divisie. De voorma-

lige Divisiecommandant Generaal-Majoor b.d. E. Engles wijst op de noodzaak van het versterken van het onderling vertrouwen tussen Commandant en troep, terwijl, wat de „persoonlijke” kant van het orgaan betreft, kennis wordt gemaakt met de nieuwe commandant van 13 RI, Kolonel J. Hof.

Daarnaast interessante bijdragen o.m. over „die éne gevaarlijke vrouw bij de Divisie”, waarmede „Vrouw Justitia” is bedoeld, enige korte levenslessen, een militaire prijsvraag, alsmede praktische artikelen, die voor het op peil houden van de tactische bekwaamheden van nut zijn. Het geheel verlicht met aardige foto's en tekeningen.

Een goed verzorgd en naar onze mening geheel aan zijn doel beantwoordend tijdschrift, dat zijn weg onder de E.M.-ers zeer zeker zal vinden. B. K.

De ABC-oorlogvoering

door G. K. FRAAY, *Majoor der Infanterie*

II (Vervolg van blz. 201, Nr 5).

CHEMISCHE OORLOGVOERING

Als tweede deel van de ABC-oorlogvoering wordt in dit artikel de chemische oorlogvoering behandeld. Onder deze wijze van oorlogvoeren dient te worden verstaan die oorlog, waarin door één of beide partijen gebruik wordt gemaakt van chemische strijdmiddelen.

Naar het tactisch gebruik kunnen deze strijdmiddelen verdeeld worden in:

- strijdgassen;
- rookvormers;
- brandstichtende middelen.

Het terrein der chemische oorlogvoering beperkt zich dus niet alleen tot dat der strijdgassen.

Onder een strijdgas wordt verstaan:

Elke stof die in de oorlog wordt gebruikt om de gevechtskracht van de vijand te verminderen door zijn vergiftigende, irriterende of blaartrekkende werking.

De *vergiftigende categorie* spreekt voor zichzelf en heeft meestal een dodelijke uitwerking; de werking van de irriterende strijdgassen is hoofdzakelijk hinderend, terwijl de laatste categorie door haar blaartrekkende werking zowel hinderend als dodelijk kan zijn.

De *rookvormers*, hoewel van groot belang, zullen slechts kort worden behandeld en daarvan zal alleen worden vermeld dat zij een hinderende en maskerende werking kunnen hebben. *Hinderend* door de vijand zijn waarneming te beletten of te bemoeilijken en *maskerend* om eigen bewegingen of opstellingen te versluieren. De wijze waarop de rook wordt verkregen kan verschillend zijn, bv. door een rookgenerator, rookpotten, rookgranaten en rookhandgranaten. De kleur van de rook kan verschillen, waardoor het mogelijk is rookprojectielen als doelaanwijzers te gebruiken (de vijand echter kan dezelfde kleur gebruiken!)

Ook op het onderwerp *brandstichters* wordt slechts met een paar woorden ingegaan door te vermelden dat ze in verschillende vormen voorkomen; de meest bekende zijn de brandbommen en de brandgranaten. Ook de napalm valt onder deze categorie en het is goed hieraan enkele woorden te wijden, want napalm heeft in de oorlog in Korea beezen een formidabel wapen te zijn.

Napalm dient als verdikkingsmiddel voor de benzine en afhankelijk van de gewenste dikte van de vloeistof kent men de 2, 4, 6 of 8% oplossing van de napalm. De in de benzine opgeloste *napalm* is een mengsel van *aluminium naphтенаат* + *aluminium palmitaat*. De temperatuur die bij de verbranding ontstaat, is plm. 700° C waarbij een rode vlam en zwarte rook optreedt. Als brandstof wordt napalm toegepast in de draagbare vlammenwerper, de vlammenwerpertank, napalm bommen en fougassen. Het voordeel van het mengsel is, dat het op het doel blijft kleven, waardoor de uitwerking veel groter wordt.

Een toepassing door de Amerikanen in de oorlog in Korea was o.a.

de geïmproviseerde napalmfougasse. Dit is een schuin ingegraven munitiekrat waarin een springlading en 5 gallon napalm. (Zie het artikel in Militaire Spectator nr. 10 van 1953).

Napalm is een van de brandstichtende middelen, die de zuurstof aan de buitenlucht onttrekt in tegenstelling met andere, die de zuurstof reeds in zich hebben. Een rechtstreekse treffer is niet nodig om het personeel bv. van een tank door een napalmbom buiten gevecht te stellen; wanneer deze op enkele meters van de tank is terechtgekomen, is dit voldoende om de bemanning te doden door (o.a.) gebrek aan zuurstof.

Na deze korte beschouwing van de rookvormers en brandstichtende middelen zullen de eigenlijke strijdgassen worden behandeld.

Zij worden als volgt verdeeld:

zenuwgassen, met als vertegenwoordigers Tabun, Sarin en Soman;

blaartrekkende gassen, met mosterdgas en lewisiet als de voornaamste representanten;

verstikkende gassen, waaronder als belangrijkste fosgeen, diphosgeen en chloorpicrine;

vergiftigende gassen, blauwzuur en chloorcyaan;

prikkelende gassen,

a. traanverwekkers: traangas,

b. niesverwekkers: o.a. adamsiet.

Behalve de zenuwgassen zijn al deze gassen in de 1e Wereldoorlog gebruikt en heeft men hiermede de nodige oorlogservaring opgedaan. Een uitgebreide behandeling van de bekende gassen is derhalve niet nodig, doch de zenuwgassen maken hierop een uitzondering, daar deze nog niet als strijdmiddel werden toegepast.

De zenuwgassen behoren tot de dodelijkste middelen der chemische oorlogvoering. Hun werking is zeer snel en doordat ze zowel in zuivere damp- als in vloeistofvorm kleurloos en reukloos zijn, zijn ze zonder hulpmiddelen zeer moeilijk te ontdekken. De reacties van het menselijk lichaam zullen meestal de eerste aanwijzingen zijn, die de aanwezigheid verraden.

De Duitsers waren de Geallieerden ver vooruit en beschikten in Wereldoorlog II over voldoende voorraad om deze gassen als oorlogsgassen te gebruiken. Ze hielden het echter zo geheim, dat de geallieerden van het bestaan eerst op de hoogte kwamen na de overgang van de Rijn in Maart 1945, toen hun granaten met onbekende kentekenen in handen vielen, die bij onderzoek deze nieuwe strijdgassen bleken te bevatten.

In 1935 experimenteerde men in Duitsland reeds met het zeer giftige Tabun. De Duitse Generale Staf zag hier mogelijkheden voor oorlogsdoeleinden en legde absolute geheimhouding op. Tijdens de verdere proeven werden de andere representanten ontdekt. In 1942 beschikten ze reeds over een aanzienlijke voorraad. De angst voor represailles weerhield de Duitsers, dit middel toe te passen. Immers, het geallieerde luchtverwicht was zeer groot, doch bovendien verkeerden zij in de waan dat de geallieerden eveneens over zenuwgassen beschikten.

De verschijnselen die het menselijk lichaam vertoont bij zenuwgasbesmetting, zijn:

benauwdheid,
lopende neus,
hoofdpijn en pijn in de ogen,
pupilvernauwing en daardoor vermindering van het gezichtsvermogen,
spiertrekkingen en krampen,
moeilijkheden bij het ademen,
ongecoördineerde bewegingen,
overgeven,
zwakke en langzame pols,
stoppen der ademhaling,
stilstand van het hart en daarop volgend de dood.

Afhankelijk van de dosis kunnen de verschijnselen na één minuut reeds optreden en binnen enkele minuten tot plm. 1 uur de dood veroorzaken. De dampbesmetting gaat via de luchtwegen. Het gasmasker biedt volledige bescherming, mits het op tijd wordt opgezet. Bij vloeistofbesmetting dringt de vloeistof door de huid en veroorzaakt eveneens de bovengenoemde verschijnselen. De ogen zijn extra kwetsbaar.

De werking van deze gassen berust, zoals hun naam reeds doet vermoeden, op hun invloed op de zenuwen. Wanneer nl. een zenuw geprikkeld wordt, wordt er bij de spier, waarvoor de prikkel bestemd is, een kleine hoeveelheid vergiftige stof afgescheiden, het z.g. acetyl choline. Dit is zeer giftig, prikkelt even de spier en wordt direct geneutraliseerd door een andere stof, de choline esterase. Zenuwgassen nu vernietigen de *choline esterase*, waardoor de acetyl choline zich gaat ophopen en vergiftiging optreedt met als gevolg de reeds genoemde verschijnselen.

Er bestaat echter een stof, de *atropine*, die de eigenschappen van de choline esterase kan overnemen en zo dit direct na de besmetting in het lichaam wordt gebracht, is het gevaar niet groot meer. Wordt atropine toegepast, dan moet men echter zeker van de besmetting zijn, daar anders verschijnselen optreden als pupilverwijding, droge mond, versneling van de ademhaling enz. De uitwerking is echter niet dodelijk, alleen voelt de man zich enige tijd niet helemaal fit.

Beschermingsmiddelen tegen zenuwgassen zijn:

- 1e. het gasmasker voor bescherming van de ogen en de luchtwegen;
- 2e. de atropine, die door middel van een eenvoudige injectiespuit bij de uitrusting kan worden verstrekt, zodat de man in staat is de injectie zo nodig dwars door alle kleding heen — bv. in de dij — zichzelf ter plaatse te geven;
- 3e. de deppers om vloeistofbesmetting van de huid te verwijderen en direct daarna goed afwassen met water en zeep.

Voedsel dat niet is ingeblikt en dat met damp of vloeistof van zenuwgas in aanraking is geweest, moet bij ons worden vernietigd. De Engelsen zeggen, dat het na 2 uur koken weer te gebruiken is.

De opleiding van de man moet er op gericht zijn dat hij weet hoe te handelen, wanneer zenuwgassen worden gebruikt, nl. gasmasker op, vloeistofbesmetting eerst afdeppen, daarna zo nodig atropine toedienen. Het is daarom van belang dat de man geleerd wordt wanneer hij zenuwgas kan verwachten. Een veiligheidsregel is — wanneer eenmaal de chemische oorlogvoering is begonnen — daarom van veel belang. Hem moet

daarom worden ingeprent: altijd het gasmasker opzetten wanneer hij om onverklaarbare redenen:

- 1e. pijn krijgt in zijn ogen;
- 2e. moeilijk ziet;
- 3e. plotseling hoofdpijn krijgt;
- 4e. het benauwd krijgt en
- 5e. last heeft van lopende neus

of: wanneer er een vijandelijk bombardement plaats vindt in zijn omgeving of wanneer hij

een verdachte reuk bemerkt;
een verdachte vloeistof ziet, dan wel
onder vijandelijke rook is geraakt.

Bovendien moet hij weten hoe hij Eerste Hulp kan geven aan gaspatiënten.

De damp van zenuwgassen is alleen gevaarlijk voor de luchtwegen; de vloeistof is eveneens gevaarlijk, want ze dringt door de huid.

Het tactisch gebruik van zenuwgassen is vrij beperkt, omdat ze niet persistent zijn; dit maakt ze wel geschikt voor de aanval, doch minder voor de verdediging. Ze kunnen gebruikt worden als verrassingswapen; zodra het gasmasker is opgezet, is het gevaar voor dampbesmetting verdwenen.

Bij een vloeistofaanval d.m.v. sproeiërs is het voldoende zich met 't gasmasker in beschermingstelling daartegen te dekken.

De psychologische uitwerking van deze gassen moet niet worden onderschat, vooral wanneer de troepen niet op de juiste wijze tegen deze strijdmiddelen zijn geoefend.

Als tweede categorie van de strijdgassen komt die van de *blaartrekkers* voor een korte beschouwing in aanmerking. Mosterdgas en lewisiet zijn hiervan de voornaamste vertegenwoordigers. Beide soorten werden reeds toegepast in Wereldoorlog I en zij hebben dus weinig geheimzinnigs meer. Bij vloeibare besmetting veroorzaken zij na enige uren op de huid blaren zoals bij brandwonden het geval is. De damp is eveneens gevaarlijk, zowel voor de longen (doch hiertegen biedt het gasmasker volledige bescherming) als voor de huid, afhankelijk van de concentratie en de tijd dat daarin wordt verbleven. De huid gaat na enige tijd een roodheid vertonen. Eén druppel in de ogen kan bij mosterdgas tijdelijke of blijvende blindheid veroorzaken, bij lewisiet is men praktisch altijd het oog kwijt. Beide gassen, doch vooral mosterdgas, zijn zeer persistent en vloeibare besmetting verdampst langzaam. Het verhaal gaat, dat een landbouwer, die in de dertiger jaren in Frankrijk op zijn land werkte, nog besmet werd door mosterdgas, dat tijdens Wereldoorlog I op zijn terrein was gebruikt.

Het gasmasker geeft ook tegen deze gassen volledige bescherming. De huid moet bij een langer verblijf door beschermende kleding worden beschermd. Bij vloeibare besmetting moeten de druppels worden afgedept en daarna dient de besmette plek met chloorkalk-magnesia te worden ingewreven.

Mosterdgas is uitermate hinderlijk, doch behoeft niet dodelijk te zijn. Werkzaamheden moeten worden verricht met gasmasker op; de vertraging die hierdoor wordt opgelegd, is aanzienlijk.

Zenuwgassen en mosterdgas verschillen belangrijk, de eerste zijn weinig persistent en dodelijk, terwijl het tweede zeer persistent en hoofdzakelijk hinderend is.

Hieruit volgt, dat zenuwgassen zich goed lenen voor gebruik bij de aanval, terwijl het mosterdgas toegepast kan worden bij de verdediging en de vertraging.

Van beide tot nu toe behandelde gassoorten mag worden verwacht dat zij zullen worden gebruikt in geval van een chemische oorlog. De andere categorieën gassen kunnen eveneens toepassing vinden al was het alleen maar om het gebruik van het eigenlijke gas, waarvan men succes verwacht, te verdoezelen.

Adamsiet, een onschuldige niesverwekker, bv., geeft een benauwdheid op de borst, die sterk doet denken aan zenuwgas. De benauwdheid treedt meestal op vóórdat het niezen aanvangt en noch de benauwdheid noch het aanhoudend niezen zijn prettige gewaarwordingen.

Het tactisch gebruik van alle strijdgassen is gebonden aan bepaalde omstandigheden, die men niet in de hand heeft, zoals:

- a. de temperatuur;
- b. de vochtigheid;
- c. de neerslag;
- d. de windrichting en windsnelheid,
(snelheid minder dan 20 km per uur);
- e. de luchtdruk;
- f. de bodemgesteldheid en terreinomstandigheden.

Dit maakt, dat zij slechts onder bepaalde voorwaarden kunnen worden gebruikt, waardoor gassen nooit als hoofdstrijdmiddel kunnen worden beschouwd.

De windrichting, die speciaal in Nederland nogal wisselend is, maakt het gebruik van strijdgassen voor troepen, die niet voorzien zijn van beschermingsmiddelen, riskant.

Maatregelen tegen deze gassen te nemen:

Deze zijn te splitsen in:

- a. de individuele
 - b. de collectieve
- } beschermingsmiddelen
- en

- a. de individuele
 - b. de collectieve
- } ontsmettingsmiddelen

Tot de individuele bescherming kunnen worden gerekend:

- 1e. *Vorzorgsmaatregelen, door de man zelf te treffen, zoals:*
 - a. nauwkeurig opvolgen van alle voorschriften die de gasbescherming betreffen;
 - b. het onverwijld melden van vermoedelijke besmetting;
 - c. voorzichtig zijn, ook na het signaal „gas veilig”;
 - d. rekening houden met de latente periode van mosterdgas;
 - e. bij doorschrijding van terreinen die mogelijk besmet zijn, de volgende punten in acht te nemen:
 - (1) terreininzinkingen vermijden;
 - (2) begroeiing vermijden;
 - (3) zo weinig mogelijk liggen of kruipen;

- (4) geen uitrusting of wapens over de grond laten slepen;
f. rekening te houden, dat levensmiddelen en water besmet kunnen zijn.

2e. *Tot de beschermende middelen worden gerekend:*

- a. gasmasker „K”;
b. beschermende kleding als:
(1) lichte beschermende kleding;
(2) poncho;
(3) gascape;
(4) gasschorten voor geneeskundig personeel;
(5) geïmpregneerde uniformkleding;
(6) zware beschermende kleding.

De collectieve bescherming kan geschieden door middel van:
een goed alarmeringssysteem;

gasschuilplaatsen;

goede detectiemiddelen, zoals:

- a. detectieverf;
b. detectiepapier;
c. detectiekrijt;
d. strooipoeder;
e. gasverkenningstoestellen.

Naast de bescherming dient de ontsmetting van mensen en materiaal verzekerd te zijn, willen we niet dat door te laat ingrijpen de besmetting toch slachtoffers maakt (latente periode van mosterdgas bv.).

De Medische Dienst moet uiteraard zijn ingesteld op de behandeling van gaszieken.

De man moet zijn voorzien van hulpmiddelen om zichzelf direct te helpen, zoals bv. *deppers* om de vloeibare besmetting weg te nemen en *chloor-kalkmagnesia* of zalf, om de besmette plek in te wrijven, terwijl er naar gestreefd moet worden dat iedere man atropine bij zijn uitrusting verstrekt krijgt. Zeep en water zijn eveneens goede hulpmiddelen voor ontsmetting.

Collectieve ontsmetting dient te geschieden in daarvoor op te richten inrichtingen, die door de ontsmettingsploegen kunnen worden ingericht. Hier kan de man zich van alle kleding en uitrusting ontdoen, zich wassen en daarna zo nodig een geheel nieuwe uitrusting enz. ontvangen, na zo mogelijk door een dokter te zijn onderzocht.

Conclusie

1e. Aan de strijdgassen is na Wereldoorlog II een zeer gevaarlijke categorie toegevoegd, n.l. de zenuwgassen. De middelen voor bestrijding hiervan bestaan en maken dat deze gassen alleen bij verrassing ernstige gevolgen kunnen hebben.

2e. Het gebruik van strijdgassen is mede afhankelijk van enkele factoren, zoals het weer, die de gebruiker niet in de hand heeft. Dit maakt het gebruik slechts onder bepaalde omstandigheden mogelijk.

3e. Wanneer beschermings-, ontsmettings- en waarschuwingsmaatregelen op de juiste wijze zijn genomen, is het gebruik van strijdgassen hoofdzakelijk hinderend.

(Slot volgt)

De opleiding van het logistieke personeel en hun werk in het Regiment Infanterie

door J. J. NORTIER, Kapitein der Fuseliers.

Om met succes het gevecht te kunnen voeren moet het regiment worden voorzien van voedsel, kleding en uitrusting, munitie en wapens, terwijl het in staat moet zijn zich tijdig en geordend al dan niet gemotoriseerd te verplaatsen. De werkzaamheden verbonden aan de uitvoering van de hiervoor te treffen voorzieningen worden in het regiment voornamelijk verricht door de verzorgingscie. Een goede verzorgingscie bestaat uit een juist geoefende en gedisciplineerde groep specialisten. Iedere man moet zijn werk voor de volle 100% beheersen en dikwijls zonder direct toezicht uitvoeren. Helaas zijn enkele commandanten nog van mening, dat kaderleden en minderen, die niet voldoen in een der gevechtscieën, „dan maar naar de verzorgingscie moeten.” De gevechtshandelingen zullen echter spoedig een wijziging van deze mening tengevolge hebben.

Jammer genoeg ontbreken de nodige voorschriften, welke taak en optreden van de verzorgingscie uiteenzetten. De door de Infanterie School uitgegeven „Handleiding Logistiek” voorziet ten dele in deze behoefte, maar is slechts in beperkte mate beschikbaar.

Enkele aspecten van de logistieke werkzaamheden

Onderstaande punten geven, in de vorm van wenken en vragen, enkele aspecten van die logistieke werkzaamheden, waaraan bij oefeningen dikwijls niet de juiste aandacht wordt besteed.

Commandant verzorgingscie.

1. U is niet slechts CC, maar tevens uitvoerder van alle bevoorradingsplannen (muv. klasse V).

2. De S4 zal U steeds op de hoogte houden van alle bevoorradingsplannen. Houd hem op de hoogte van alle U bekende wijzigingen, welke de uitvoering van deze plannen in de weg staan.

3. Uw cp is constant in bedrijf. De combinatie messtent-commandopost is niet geslaagd.

4. Een goed treinengebied bevat steeds enkele gebouwen. Uw organiek tentmaterieel is niet voldoende voor het onderbrengen van alle logistieke installaties.

5. Houd bij de inrichting van het treinengebied rekening met voldoende ruimte voor het onderbrengen van eventuele keukens en ter beschikking gestelde treinen.

De toestand kan zich snel wijzigen!

6. Markeer op duidelijke wijze de toegangswegen tot en de circuits in Uw treinengebied. De bewijzing dient te beginnen op de as van beweging van het regiment. Het overgrote deel van de bevoorradingswerkzaamheden speelt zich af bij duisternis en ook dan moet men U kunnen vinden.

7. Houd de locatie van
ontvangst- en verdeelploeg,
bevoorradingsbureauploeg,

gescheiden. Onderbrenging in eenzelfde (kleine) tent werkt belemmerend op de uitvoering der werkzaamheden.

8. Stel de voertuigen zodanig op, dat ze volledig gedekt zijn, doch voor onmiddellijk gebruik gereed. Parkeer achteruit met de kop in de richting van het circuit.

9. Richt het treinengebied volledig in, met vzpln gravendienst en ob goederen.

10. Welk personeel werkt in Uw vzpl ob goederen en buit? Wie verzorgt de avpl klasse III?

11. Verduisteringsbepalingen gelden ook voor U.

12. U is verantwoordelijk voor de verdediging van het treinengebied en de beveiliging van de daaruit vertrekkende bevoorradingsvoertuigen. Vrijwel steeds zal dit moeten gebeuren met eigen personeel.

13. Uw groepswapenen dienen in stelling te staan, bediend door eigen personeel. De vijand houdt geen rekening met het feit dat Uw raketwerperman steeds administratief was tewerkgesteld.

14. Graaf, graaf graaf! Hoewel kilometers achter de frontlijn, vormt U een dankbaar doel voor artillerie en vliegtuigen. Uw vermoedelijke tegenstander is bekend om zijn massale artillerie-inzet. Een uitgeschakelde verzorgingscie betekent een uitgeschakeld regiment.

15. Maak voor elke verplaatsing van Uw treinengebied een logisch prioriteitsplan. Uw taak blijft voor de volle 24 uur „SERVICE”.

16. In Uw gebied vindt een druk verkeer plaats. Leg telefoonlijnen nimmer op het circuit.

17. Uw radio- en telefoonverbinding zal dikwijls uit zijn. U hebt een organieke ordonnans, gebruik deze. De ordonnans is nog steeds een der belangrijkste verbindingsmiddelen.

Regiments M T O.

1. U bent reg MTO en speciale stafofficier. Staar U niet blind op het cics transport. Uw taak omvat het volledige reg transport.

2. Bij de inrichting en verdediging van het reg. treinengebied, alsmede bij de uitvoering van de werkzaamheden aldaar, vervult U een belangrijke taak.

3. De S4 zal U op de hoogte houden van alle vervoersgegevens. Zorg dat U hem steeds kunt inlichten over de toestand van het reg. transport. (Reparaties, reserveonderdelen!)

4. De C Vzg Cie zal vervoersplannen aan U vragen (aanvoerwegen, voorrang, beperkingen voor verplaatsingen, verkeerscontrôle, vervoersregelingen op verspreidingspunten, beperkingen op het transportgebruik, verduisteringsbepalingen).

5. In actie krijgt U de juiste gegevens nooit door in het treinengebied te blijven hangen.

6. Zijn Uw onderhoudskosten en inventariskaarten van de reserveonderdelen in orde?

7. Controleer voortdurend het economisch gebruik van de transportmiddelen.

8. In de Staf van de Vzg Cie bevinden zich 10 man aanvulling chauffeurs; kunnen zij rijden? Wacht niet met contrôle hierop, totdat U voor het onaangename feit staat, dat de meerderheid van Uw chauffeurs een ernstig gebrek aan slaap begint te vertonen.

Regiments Munitie officier.

1. Is U op de hoogte met codenummers, wijze van verpakking, maten en gewichten van de munitie?
2. Uw munitieploeg bestaat slechts uit enkele militairen. Houdt U ook bij oefeningen voldoende rekening met voor het laden en ontladen van de munitie benodigde werkkrachten? Weet U dat in de practijk deze hulp wordt verleend door personeel van de inf pionier en munitiepeeln of res. onderdelen?
3. Uw vdpl zal zich vrijwel steeds buiten het treinengebied bevinden en speciaal in de aanval op enige kilometers afstand daarvan. Hoe is Uw beveiliging?

Voedingsofficier.

1. U bent belast met:
 - a. het ontwerpen van maatregelen ter verbetering van het voedsel en het voorkomen van voedselverspilling;
 - b. het nagaan van de kwantiteit en kwaliteit van het voedsel;
 - c. het houden van inspecties op de naleving van de instructies inzake het messbeheer.
 - d. het toezicht op de leiding van het kokspersoneel.
2. Controleer voortdurend de hygiëne in en om de keukens.
3. Denkt U ook, dat de Commandant van de ontv. en vdl ploeg best in staat is om zonder toezicht de rantsoenen te ontvangen, uit te splitsen en te verdelen?
4. Hebt U wel eens de uitreiking van een maaltijd bij de onderdelen gecontroleerd? Hoe komt het dat de afvalputten zo vol zijn?

Personeel van bevoorradingsgroep.

1. Is U volkomen op de hoogte met de oorlogsbevoorrading? Denk aan 7001, Dau-Instructie en Bevoorradingsprocedure Parate Troepen.
2. Kunt U op elk moment aangeven, welke aanvragen zijn afgedaan en welke nog in behandeling zijn?

Commandanten Onh. groepen.

1. Een van Uw verantwoordelijkheden is het coördineren van de onderhoudswerkzaamheden in het regiment.
2. De overgrote meerderheid van reparaties is een gevolg van slecht onderhoud.
3. Controleer regelmatig de stand van de reserve-onderdelen.
4. Controleer regelmatig de aanwezigheid en toestand van de zich in de gereedschapsuitrustingen bevindende werktuigen.
5. Is Uw personeel betrouwbaar? Knippen zij wel eens het bekende oogje dicht of repareren zij alleen snel voor vriendjes?
6. Zijn Uw onderhoudsroosters en inventariskaarten van de reserveonderdelen in orde?

Commandanten batgroepen.

1. U is verantwoordelijk voor de toestand van Uw zeven 2½ tonners.
2. Kunt U kaartlezen en bent U bekend met de belangrijke onderdeelnummers in het regiment?

3. Is U, met voeding onderweg naar Uw bat, wel eens tot de ontdekking gekomen, dat:

- U eigenlijk de weg niet goed wist;
- Uw convoi niet bewapend was;
- De verduisteringsbepalingen niet bekend waren;
- De marechaussee beter op de hoogte was met snelheid en afstanden dan U?

Regimentsarts.

1. Bevoorrading geneeskundig materieel tijdens het gevecht is Uw taak.

2. Is U voldoende op de hoogte van de tactische toestand om in samenwerking met S4 de nodige geneeskundige plannen te ontwerpen?

3. Controleer regelmatig de toestand van het geneeskundig materieel.

4. Doet U wel eens voorstellen tot het houden van geneeskundige inspecties?

5. Zorg dat de locatie van de vzpl steeds overal bekend is.

6. Neemt U ten aanzien van locatie en verplaatsing van de vzpl steeds contact op met de S4?

7. Hoe handelt U ten aanzien van de wapens en uitrusting van de gewonden welke in Uw vzpl zijn blijven liggen?

S4 bataljon.

1. Meld steeds de locatie van Uw treinengebied.

2. Zorg dat U steeds te bereiken is en dat bij Uw ontstentenis Uw personeel op de hoogte is met de lopende zaken.

3. Verzorg tijdig Uw rapportage. Het reg vraagt de gegevens niet om U extra werk te bezorgen.

4. Vindt U de munitieaanvulling bij oefeningen ook onbelangrijk, omdat er toch niet geschoten wordt?

5. Hebben alle cien een bevoorradingsgebied ingericht en gebruiken zij het bevoorradingspersoneel op de juiste wijze?

6. Verken steeds de vsptn, ingeval levensmiddelen tot een vspt worden opgevoerd.

7. Hebt U ook de bovenstaande punten doorgenomen? Verschillende ervan zijn ook voor U van belang.

Cies commandanten.

1. Richt steeds een bevoorradingsgebied in.

2. Is U zelf op de hoogte van de wijze waarop Uw cie wordt bevoorraad?

3. Gebruikt U Uw bevoorradingspersoneel ook om op plunjezakken te passen?

4. De uitreiking van maaltijden in het bevoorradingsgebied is een prachtig middel om Uw manschappen eens even „bij te laten komen”.

5. Denkt U ook dat een jeep — of nog erger, een 2½ tonner — een geschikt middel is om in de voorste lijn rond te toeren?

6. Spaar nooit kapotte wagens of vtgn op, omdat het reg toch zo ontzettend langzaam werkt.

7. Loopt U in een grote boog om Uw technisch materieel heen, omdat U toch ondeskundig bent?
8. Geef in Uw bevel steeds de nodige administratieve aanwijzingen (zie A 1529 punt 352).
9. Houdt U de keukenwagen die terug moet naar het treinengebied ook altijd zo lang aan?
10. Gaat U ook zo te keer, wanneer U transport moet afstaan voor hogere onderdelen?

De Lichtmeetdienst

door J. P. ZWARTELÉ, Kapitein der Artillerie.

De Lichtmeetdienst is zo georganiseerd en uitgerust, dat de volgende taken kunnen worden uitgevoerd:

1. het bepalen van de plaats (het localiseren) van vijandelijke artillerie en van andere doelen;
2. het verzamelen en doorgeven van gevechtseinlichtingen;
3. het waarnemen van eigen artillerievuur, o.a. inschieten;
4. Registratie, o.a. op het grondpunt en de merkpunten;
5. het calibreren van eigen artillerie.

Elk van de drie batterijen van een artilleriemeetafdeling bevat een lichtmeetpeloton; dit bestaat uit 29 man, verdeeld over 4 waarnemingsposten en een lichtmeetcentrale.

De plaatsbepaling geschiedt door rechtstreekse waarneming. In beginsel worden de waarnemingen van twee of meer waarnemingsposten gebruikt; de snijding van de op een planchet uitgezette waarnemingsrichtingen is dan de plaats van het doel.

Door de hulpmiddelen, welke de lichtmeetdienst ten dienste staan, kan een hoge graad van nauwkeurigheid worden bereikt. Het belangrijkste hulpmiddel is het *lichtmeettoestel*. In elke waarnemingspost wordt een toestel opgesteld. Het is een nauwkeurig waarnemingsinstrument, waarmee horizontale en verticale hoeken snel kunnen worden gemeten; het is voorzien van een binoculaire, kijker, waardoor waarnemers in staat zijn intensief waar te nemen, zonder al te vlug vermoeid te geraken. Voorts waarborgt de plaatsbepaling van de waarnemingsposten door de triangulatiendienst een grote nauwkeurigheid; hierdoor wordt tevens bereikt, dat de coördinaten van de gelocaliseerde doelen overeenstemmen met het in het legerkorps in gebruik zijnde vierkantennet. Het vijandelijk terrein wordt voortdurend en systematisch waargenomen, zodat een graad van volledigheid wordt verkregen, welke op een andere wijze niet is te berijken. De lichtmeetdienst is dan ook een zeer belangrijke inlichtingsbron.

Inrichting van een lichtmeetbasis

Het lichtmeetpeloton kan worden opgesteld in één *Lange Basis* dan

wel in één of twee *Korte Bases*. De te kiezen methode is afhankelijk van verschillende tactische en technische factoren.

De lange basis.

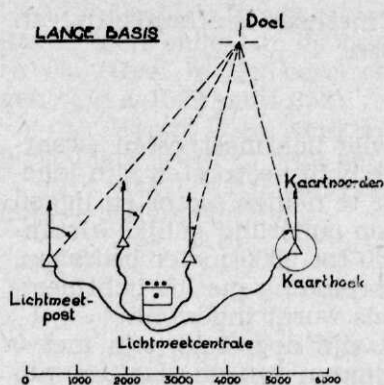
Een lange basis bestaat gewoonlijk uit vier lichtmeetposten (waarnemingsposten) en een lichtmeetcentrale. De lichtmeetposten zijn ingericht op punten met goed inzicht in de waar te nemen sector en liggen zo mogelijk ongeveer op een rechte lijn en op onderling gelijke afstanden. De totale lengte van deze basis kan 4000 tot 9000 meter bedragen. Elke lichtmeetpost staat in lijn en/of radioverbinding met de lichtmeetcentrale, welke ergens midden achter de basis wordt ingericht.

De lichtmeettoestellen, die in elke post zijn opgesteld, zijn met 0 op het kaartnoorden georiënteerd; de coördinaten van de plaatsen van de toestellen worden door de triangulatiendienst bepaald. In de centrale zijn de coördinaten van de vier lichtmeetposten op een planchet uitgezet en het is dus mogelijk om de richtingen van de door de posten gemelde kaarthoeken op het planchet uit te zetten. Indien meer posten tegelijkertijd hetzelfde doel hebben waargenomen, bv. een mondingsvlam van vijandelijke artillerie, dan snijden de uitgezette richtingen elkaar in één punt; dit punt is dan de plaats van het doel en de coördinaten hiervan kunnen worden opgemeten. Wordt een doel slechts door één lichtmeetpost waargenomen en gemeld, dan kan de waarneming verder door de centrale worden geleid. Aangezien de melding bestaat uit het doorgeven van de kaarthoek en de geschatte afstand, (en vanzelfsprekend een omschrijving van het doel) kan de plaats van het doel globaal worden vastgesteld. Het is dan mogelijk op het planchet in de lichtmeetcentrale de kaarthoeken van de overige posten naar het doel op te meten. Deze kaarthoeken worden als z.g. „kijk-in” hoeken aan de andere posten doorgegeven om zo de aandacht van de waarnemers op hetzelfde doel te concentreren. Hiertoe is in de lichtmeetcentrale een speciaal planchet ingericht terwijl speciale telefoon- en radioprocedure ervoor zorgt, dat vooral bij het waarnemen van mondingsvuur de aandacht van de lichtmeetposten snel en zeker op hetzelfde mondingsvuur wordt geconcentreerd. Zonder deze hulpmiddelen zou het voor de waarnemers ondoenlijk zijn dit te bereiken in verband met veelvuldig voorkomende vuurverschijnselen en de soms links en rechts tegelijkertijd vurende vijandelijke artillerie.

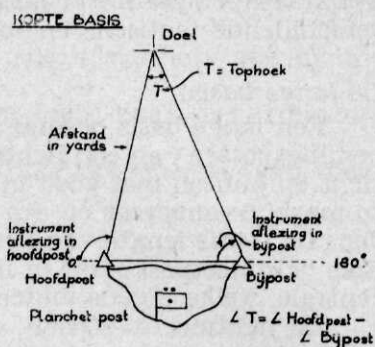
De korte basis.

De korte basis bestaat uit twee lichtmeetposten en een planchetpost, welke met elkaar in verbinding staan middels telefoon, radio of beide. De afstand tussen de waarnemingsposten zal meestal tussen 200 en 700 yards bedragen, maar mag in elk geval niet minder zijn dan $1/20$ van de afstand van de basis tot de verstverwijderde punten in de waarnemingssector. Het is niet beslist noodzakelijk, dat de waarnemingsposten van de korte basis worden getrianguleerd, hoewel hiernaar steeds zal worden gestreefd.

Indien de instrumenten in beide posten onderling zichtbaar zijn worden ze rechtstreeks op elkaar georiënteerd. Zijn de instrumenten onderling niet zichtbaar, dan wordt ergens voor of achter de basis een hulppunt opgericht voor de oriëntatie. Het resultaat moet echter altijd

Afb. 1.

NIET OP SCHAAL

Afb. 2

zijn, dat de 0 lijn voor beide instrumenten ligt in de richting van *bijpost* naar *hoofdpoot*. Voorts is het noodzakelijk de afstand tussen hoofdpoot en bijpost te meten.

Indien nu beide posten eenzelfde doel waarnemen, melden zij de instrumentenaflezingen aan de planchetpost. Op het planchet is alleen de hoofdpoot uitgezet, omdat de plaats van het doel wordt bepaald door richting en afstand van de hoofdpoot. De door de hoofdpoot gemelde richting wordt op het planchet uitgezet en de afstand wordt als volgt berekend: tophoek = hoek hoofdpoot — hoek bijpost en vervolgens met de sinusregel:

$$\text{afstand} = \frac{\text{basislengte} \times \text{sinus hoek bijpost}}{\text{sinus tophoek}}$$

Hoewel de plaatsbepaling van een doel met behulp van een korte basis minder nauwkeurig is dan met een lange basis, kan deze toch meestal wel binnen de 100 yards worden gegarandeerd en zal in vele gevallen niet meer dan 50 yards verschillen van de werkelijke plaats van het doel.

Factoren van invloed op de keuze van lange of korte basis.

Indien mogelijk wordt steeds een lange basis ingericht teneinde verzekerd te zijn van nauwkeurige en betrouwbare plaatsbepalingen. Hiervoor is het echter noodzakelijk dat:

1. er in het terrein voldoende geschikte punten aanwezig zijn, waar de waar te nemen sector kan worden overzien om daar de waarnemingsposten te kunnen inrichten, alle waarnemingsposten moeten inzicht hebben in hetzelfde doelengebied, zodat zoveel mogelijk waarnemers eenzelfde doel zullen kunnen waarnemen;

2. er voldoende tijd is om de waarnemingsposten te trianguleren en de noodzakelijke verbindingen tot stand te brengen.

Kan aan het bovenstaande niet worden voldaan, dan moet men zijn toevlucht nemen tot het inrichten van één of twee korte bases.

Mogelijkheden voor de lange basis

Aangezien de beslissing over wat belangrijk is en wat niet, moet worden overgelaten aan officieren, die getraind zijn de verstrekte ge-

gevens te verwerken, moeten de waarnemers in een lichtmeetpost alles, wat zij zien, zonder meer direct doorgeven.

Op de commandopost van een artilleriemeetafdeling komt een stroom van gegevens van de lichtmeetdienst binnen, welke een inzicht kunnen verschaffen in de gevechtshandelingen in het gehele legerkorpsvak, terwijl een groot aantal van deze gegevens vergezeld gaat van coördinaten, welke binnen de 50 m nauwkeurig zijn. Deze gegevens kunnen betrekking hebben op: vijandelijke aanvallen, beschietingen of lucht-aanvallen, actieve vijandelijke artillerie, buitengewone vijandelijke bewegingen of activiteit, branden en ontploffingen in vijandelijk terrein, verkeer op weg en rail, eigen en vijandelijke lichtseinen, nieuwe vijandelijke verdedigingswerken, gebruik van rook, plaats van loopgraven, mitrailleuropstellingen, enz.

Inschieten.

Als het mogelijk is de plaats te bepalen van een mondingsvlam welke slechts 1/20 sec. zichtbaar is, dan is het evenzo mogelijk de ligging te bepalen van aanslagen of springpunten van eigen artillerievuur. De lichtmeetdienst kan hierdoor uitstekende diensten bewijzen bij het inschieten van eigen artillerie. Normaal geschiedt het inschieten met één vuurmond. Het punt waarop wordt ingeschoten, het inschietpunt (hierna I.P.), kan een punt van het doel zijn; het kan echter gewenst zijn een inschietpunt te kiezen in de omgeving van het doel, opdat na afloop van het inschieten het uitwerkingsvuur verrassend op het doel kan worden gebracht.

Uitgaande van de veronderstelling, dat de lichtmeetposten en de inschietende artillerie op hetzelfde vierkantennet zijn getrianguleerd, zijn er verschillende mogelijkheden:

1. In geval het gebied rondom het I.P. van de lichtmeetposten uit zichtbaar is, zodat projectielaanslagen kunnen worden waargenomen, kan — als het I.P. niet een punt van het doel is — hiervoor een willekeurige coördinaat worden gekozen binnen dat gebied; er behoeft dus geen duidelijk zichtbaar terreinvoorwerp aanwezig te zijn. Het inschieten geschiedt met snelle buis.

2. Is het I.P. door de waarnemers niet te zien door een voorgelegen dekking of door de duisternis, dan kan, als het niet de bedoeling is rechtstreeks op het doel in te schieten, voor het inschietpunt eveneens een willekeurige coördinaat worden gekozen. Nu moet echter met tijdbuis worden ingeschoten. De inschietende artillerie brengt, door vergroting van de terreinhoek het springpunt 100 yards boven het I.P. De commandant van het lichtmeetpeloton kan zonodig verzoeken het springpunt nog meer omhoog te brengen.

Opm. a Ook indien in een bepaald gebied geen lange basis kan worden ingericht, welke uitzicht geeft op het vijandelijk gebied, dan nog zal het meestal wel mogelijk zijn ergens achter het front 3 of 4 lichtmeetposten in te richten, speciaal voor het inschieten van eigen artillerie op doelen, waarvan de coördinaten bekend zijn. Vanzelfsprekend zal hierbij ook van tijdbuizen gebruik moeten worden gemaakt.

b. Zijn de lichtmeetposten en de samenwerkende artillerie niet op hetzelfde vierkantennet getrianguleerd, dan moet in overleg met de lichtmeetdienst, een goed te onderscheiden terreinvoorwerp dat door tenminste drie lichtmeetposten kan worden waargenomen als inschietpunt worden gekozen. In dit geval wordt uitsluitend met snelle buis ingeschoten.

Registreren en het bepalen van dagcorrecties.

Voor het registreren op bepaalde punten (grond- en merkpunten) of voor het bepalen van dagcorrecties met behulp van de lichtmeetdienst geldt hetzelfde als voor het inschieten.

Calibreren.

Indien bij het calibreren van de lichtmeetdienst gebruik wordt gemaakt, dan kan gewoonlijk met een snelheid van 2 schoten per minuut worden gevuurd en deze snelheid kan nog worden opgevoerd, indien over een goed getraind team van lichtmeetpersoneel wordt beschikt. Elk trefpunt wordt uitgezet op een planchet op schaal 1 : 2500; de coördinaten worden gegarandeerd binnen 5 m nauwkeurig te zijn. Wordt een afdeling van 18 vuurmonden vergeleidend gec calibreerd met 8 schoten per vuurmond (w.o. 2 opwarmers), dan kan de gehele serie schoten worden afgegeven binnen 1½ uur; daarna zal het personeel van de lichtmeetdienst nog \pm 30 minuten nodig hebben voor het uitwerken van de gegevens.

Mogelijkheden van de korte basis

De inrichting van een korte basis is zo eenvoudig en vereist zo weinig tijd en materieel, dat in de meeste gevallen, waarin het inrichten van een lange basis onmogelijk is, de korte basis methode kan worden toegepast. Hoewel de methode van plaatsbepalen van doelen met een korte basis enigszins verschilt van die met de lange basis, blijft de aard van de werkzaamheden toch dezelfde. De plaats van een doel kan op verschillende wijze worden gemeld:

- in coördinaten;
- ten opzichte van een grond- of merkpunt;
- in poolcoördinaten (= richting en afstand van de hoofdpst).

Ook indien totaal geen triangulatiegegevens ter beschikking zijn en bovendien geen duidelijk te onderscheiden grond- en merkpunten in het vijandelijk terrein aanwezig zijn, kan de korte basis — in een actieve artillerie bestrijdingsperiode — in samenwerking met één of meer afdelingen veldartillerie goede diensten bewijzen. De afdeling artillerie markeert dan een willekeurig punt ergens midden in de vuursector, door het afgeven van enkele schoten met snelle buis of desnoods met rookgranaten. De aanslagen worden door de korte basis waargenomen en het gemiddelde wordt op het planchet als uitgangspunt uitgezet. Hierna kan op elk doel, dat door de basis wordt waargenomen in de omgeving van dit uitgangspunt en binnen de grenzen waarvoor de dagcorrectie geldt, na de melding van de planchetpost onmiddellijk een uitwerkingsvuur worden gelegd. Het is echter wel noodzakelijk het uitgangspunt elke vier uur en, bij sterke verandering in het weer, eerder opnieuw te markeren.

Bij gehouden schietoefeningen zijn op deze wijze uitstekende resultaten bereikt.

Beperkingen

De lichtmeetdienst is in sterke mate afhankelijk van het zicht. De belangrijkste vijanden van de waarnemers zijn mist, zware regenval, sneeuwval en duisternis, hoewel bij duisternis alléén nog heel wat kan

worden waargenomen, zoals vijandelijk mondingsvuur en inschieten met tijdbuizen.

Waar het terrein geen mogelijkheden biedt om geschikte waarnemingsposten in te richten, zullen de werkzaamheden van de lichtmeetdienst uiterst beperkt zijn. De geluidmeetdienst vult hier evenals bij slecht zicht, de lichtmeetdienst aan. Wel beschikt de lichtmeetdienst over enkele zg. torenwagens; dit zijn op auto's gemonteerde stalen uitkijktorens, welke middels een hydraulisch systeem \pm 25 m hoog kunnen worden gepompt. Deze torens kunnen in sommige gevallen een oplossing bieden.

Het personeel van de lichtmeetdienst, dat zich in de lichtmeetposten bevindt, is voor bescherming tegen vijandelijke acties of patrouilles geheel aangewezen op onderdelen ter plaatse; zij mogen hun wapens pas gebruiken, wanneer hun leven rechtstreeks wordt bedreigd, dit teneinde de plaats van de lichtmeetposten niet te verraden. De posten zullen dan ook zo mogelijk in of nabij gevechtsoptellingen of soms bij een voorpostendetachment moeten worden ingericht en de commandant van het lichtmeetpeloton zal dan contact opnemen met de plaatselijke commandanten om met deze te overleggen hoe o.a. de bescherming van de lichtmeetposten en de centrale kan worden geregeld.

Hiermede hoop ik enig inzicht te hebben gegeven in de werkzaamheden en de mogelijkheden van de lichtmeetdienst. Zij is een der betrouwbaarste inlichtingsbronnen en kan, afhankelijk van de waarnemingsmogelijkheden, een der belangrijkste zijn.

Nieuwe uitgaven

Nasporingen en studiën op het gebied der krijgsgeschiedenis.

Verzorgd door de Krijgsgeschiedkundige afdeling van de Generale Staf.

In 1941 verscheen het 46e jaarverslag van het krijgsgeschiedkundig archief van de generale staf. Thans, 12 jaar later, is de uitgave van het jaarverslag hervat. In het 47e jaarverslag wordt, behoudens een terugblik over de periode 1941—1952, een overzicht gegeven van hetgeen door de „Krijgsgeschiedkundige Afdeling van het Hoofdkwartier van de Generale Staf” is verricht in het werkjaar 1 October 1952—1 October 1953.

Naast studies over de oorlogshandelingen van het Nederlandse detachement Verenigde Naties op Korea, wordt een studie gemaakt over het officiële Nederlandse stafwerk „De strijd op Nederlands grondgebied tijdens de tweede wereldoorlog”. Voorts het bewerken van de krijgsgeschiedenis van het Staatse leger

van 1702 af. Ook wordt de krijgsgeschiedenis van het voormalige K.N.I.L. niet vergeten, waaraan een afzonderlijk bureau werkzaam is.

In het verslagjaar zijn verschenen: de strijd om Rotterdam; de territoriale verdediging van de Noordelijke provinciën; de krijgsverrichtingen ten Oosten van de IJssel en in de IJssellinie; de krijgsverrichtingen in Zuid-Limburg; de verdediging van het Maas-Waalkanaal en de Over-Betuwe. De „verdediging van Nrd-Limburg en Nrd-Brabant” en „de strijd in Zeeland”, zijn in bewerking, terwijl „de operatiën van het veldleger en het oostfront-vesting Holland” hun voltooiing naderen.

Een duidelijk overzicht, dat een goed idee geeft van de werkzaamheden der afdeling en van veel nut voor wie belangstellen in onze krijgsgeschiedenis en die van het voormalige K.N.I.L.

B. K.

Orthodoxie van de krijgstucht

door Mr G. P. HOEFNAGELS, Reserve Tweede-Luitenant M.J.D.

„Moraliteit ontstond niet doordat iemand tegen een ander zei : „Ik zal jou niet slaan als jij mij niet slaat”; er bestaat geen spoor van zó'n overeenkomst. Maar er bestaat wel een spoor van, dat beide mensen tegen elkaar gezegd hebben: „Wij mogen elkaar niet slaan in de heilige plaats”. Zij verwierven hun moraliteit door te waken voor hun godsdienst. Zij kweekten geen dapperheid aan. Zij vochten voor het heiligdom en ontdekten dat zij dapper geworden waren. „De Tien Geboden” die in hoofdzaak aan het gehele mensdom gemeen bevonden zijn, waren louter militaire voorschriften; een code van regimentsorders, uitgevaardigd om een zekere ark te beschermen dwars door een zekere woestijn. Anarchie was slecht, omdat ze de heiligheid in gevaar bracht”.

Chesterton

Verantwoording

Dit artikel beoogt een bezinning op de krijgstucht. Het ideaal-beeld, dat wij hiervan voor ogen hebben — wat dat ook voor ieder moge zijn — is ernstig in strijd met de feiten. Wij mogen er niet langer met gemeenplaatsen aan voorbij gaan. Pseudo-oplossingen zoals „hardheid”, „tact”, „tucht moet er zijn”, bleken ontoereikend.

Bovendien: teveel militairen plegen momenteel ernstige feiten, waarvoor ze voor langere tijd in de cel terecht komen.

Weliswaar zijn wij ons er terdege van bewust, dat het begrip tucht voor velen onzer nu juist: doen, houding, géén-woorden, inhoudt. Juist hun, die sinds hun achttiende jaar in een militaire opleiding de krijgstucht zonder veel woorden „met de paplepel” kregen ingegoten, is ieder woord, aan de krijgstucht besteed, teveel. Zij kregen minder woorden en kunnen wellicht ook minder woorden geven aan dat wat hun a.h.w. geïncarneerd is. Zij mogen ons dit geschrift vergeven.

Voor de reserve-officier is het echter — hoe lange tijd hij ook in dienst moge zijn — van het grootste belang, dat hij zich thans bezint op dit intrinsieke aspect van zijn houding en taak: de krijgstucht.

Alleen reeds de gedachte van de officier over krijgstucht, stempelt het leger.

Het specifieke van de militaire samenleving

Het leger is, in de meest ruime zin, een gemeenschap. Een gemeenschap echter met een zeer speciaal doel.

De gemeenschappen die wij om ons heen kennen, hebben doorgaans hun doel in zichzelf:

de staatsgemeenschap is er — in hoofdzaak — tot leven en welzijn van de staat (onderdanen);

Uw sportvereniging is er allereerst tot het welzijn van de vereniging (leden), enz.

Het leger nu, heeft een doel *buiten* zichzelf: *oorlogen winnen en voorkomen*. Het leger is niet zichzelf genoeg, is er niet (allereerst) voor de militairen. Was het leger zichzelf genoeg, de oorlogsbegroting ware een *ridicule* luxe.

Vanwege dit speciale doel kreeg het leger zijn eigen leefwijze, zijn eigen code en zijn eigen regels, ja, zelfs zijn eigen rechtters. En bovendien: de burgerlijke leefregels komen hier in een andere sfeer te liggen,

worden uitdrukkelijk veranderd en worden met extra-bepalingen (o.a. die van ons tuchtrecht) aangevuld.

De leefregels

Wij leven volgens de Tien Geboden. Wij leven volgens Het Reglement betreffende de Krijgstucht. Voor beide geldt, dat in de eerste twee artikelen alles gezegd wordt en, bij goed begrip hiervan, de volgende artikelen eigenlijk slechts uitvoerige bepalingen zijn van de eerste twee.

Bepalen wij ons tot het Reglement betreffende de Krijgstucht. Artikel 1 omschrijft de krijgstucht: „De krijgstucht omvat de handhaving van regelmaat en orde in alle, zelfs in de schijnbaar nietige zaken, de militaire dienst betreffende; stipte nakoming van alle voorschriften en nauwgezette voldoening aan de ter zake van de dienst gegeven bevelen ook waar deze slechts kleinigheden betreffen. Zij eist een voortdurend besef van ondergeschiktheid aan iedere hoger geplaatste, het nalaten van elk minder voegzaam en met de waardigheid van de militaire stand strijdig gedrag en in het algemeen *onafgebroken plichtsbetrachting*.”

Artikel 1a van dit Reglement — hoe weinig doet zijn taal ons aan een reglement denken! — grijpt naar de grond, het geweten, naar het motief voor de grote eisen, door artikel 1 gesteld: „Daar de godsdienst de bron is van alle geluk, deugd en waren moed, behoort ook in de krijgstand een ieder zich tot het hooghouden daarvan en tot ene zedige levenswijze te bevljtigen; en zullen de meerderen..... in al wat de handhaving der goede zeden kan bevorderen, hunnen minderen met een goed voorbeeld voorgaan.....”

Het bondig proza van deze, onze „grondwet” vervolgt in artikel 2: „De ondergeschiktheid is de ziel van de militaire dienst.....”

In de volgende artikelen staan slechts de, overigens zeer lezenswaardige, uiteenzettingen. Deze zijn nodig, omdat wij, zwakke mensen, nu eenmaal aan grote woorden en woorden in het groot, niet genoeg hebben. Wij dienen voor elk geval op zich er weer aan herinnerd te worden. Maar de grote geboden zijn reeds in de eerste artikelen gegeven.

Feiten en verwarring

Er heerste grote verwarring ten aanzien van begrip en beleving van de tucht in ons leger en in ons land. We noemen slechts:

1. het notoire euvel in de vervulling van de groetplicht;
2. het grote aantal delicten, met name de zgn.: „gezagsdelicten”, dat elke maand weer door de Krijgsraden behandeld moet worden;
3. de tuchteloosheid, de „zin voor chaos” en de laffe opstand van een groot deel van het Nederlandse volk tegen elke door de politie gegeven order. Een ieder kan hieraan vele voorbeelden toevoegen. Ik zal slechts bij deze drie enkele notities maken.

ad. 1 Dit euvel ligt zowel bij de meerdere als bij de ondergeschikte. En dat niet alleen, omdat de meerdere op straat een minstens zo grote oplettendheid dient te hebben. Neen, dat vooral, omdat de meerdere in de kazerne geen juist begrip van tucht bij bracht (kón brengen?!) aan de mindere.

ad 2. Men meent veelal dat deze „gezagsdelicten” veroorzaakt worden door een gebrek aan tact. Wij menen echter, dat zij zijn te herleiden tot het meer omvattende euvel: wanbegrip voor de tucht.

Terzijde mag ik niet nalaten te zeggen, dat het wel deerniswekkend is, als minderen voor hun delicten boeten, terwijl hun meerderen deze hadden kunnen voorkomen, ja: kunnen omzetten in het land dienende daden.

ad. 3. Wie ooit een rel gezien heeft, waarbij horden burgers op veilige afstand een arrestant „opjuinen” tot verzet tegen de politie-ambtenaar, of waar horden lieden in een trein of tram zich kenbaar meesmulend, min of meer lijdelijk, maar steeds „onpersoonlijk”, verzetten tegen de wens van de conducteur, begrijpt mij onmiddellijk.

Er is iets aan de hand met onze tucht. Dat is zeker. Wij hoorden hiervoor, evenals de lezer waarschijnlijk, vele motiveringen, zoals: „Ons leger is een vredesleger”, of „Ons land is geen militairistisch land”.

Het bezwaar van deze motiveringen is, dat zij defaitistisch zijn. Als deze motieven echt zijn, dan willen we ons erbij neerleggen. Maar men houde ons ten goede: wij menen wel een oplossing te zien.

Er zijn nog een ander soort „doorsnee argumenten”: de meerdere is te menselijk, niet hard genoeg. Ofschoon wij wel enig bezwaar hebben tegen het bloeddorstig gezicht dat men hierbij trekt, is het zeker waar, dat de tucht, zoals deze omschreven is in het Reglement betreffende de Krijgstucht, mateloos eisend is.

Hoe kan een meerdere veeleisend zijn? Waaruit zal de kracht geput worden voor een „onafgebroken plichtsbetrachting”? Uit de (angst voor) „hardheid”? Wij mogen het niet voetstoots aannemen. Hoe komen wij tot een oplossing, zonder aan de „onafgebroken plichtsbetrachting”, zonder aan het begrip tucht enige afbreuk te doen?

Naar een oplossing

Het handelen, de inspanning van de mens vraagt een drijfveer, een motief. Dit verandert niet als de mens militair wordt. Nu kan de mindere (militair) geen concreet motief voor elk handelen krijgen. Vanwege de noodzaak van geheimen, vanwege de efficiency. Met of zonder blind vertrouwen dient zijn gehoorzaamheid enthousiast te zijn.

Hoe kan dit?

Weet hij niets meer van het waarom van zijn handelen, dan kan hij slechts uit haat tegen de (nog onbekende!) vijand of uit angst gehoorzamen, dociel, bijna dierlijk.

Er is echter een algemeen motief voor de mens van de Westerse beschaving. Wij citeren uit het *R.K. Artsenblad* van November 1953 een aantekening van de reserve-officier van gezondheid S. L. H. M. von der Fuhr, bij een bespreking van de Pauselijke woorden tot het congres voor reserve-officieren van gezondheid: „Wij tekenen echter aan, dat wij twee soorten patriotisme wensen te onderscheiden, een heidense vorm, waarbij hardheid en tucht vooropstaan, het gevoelsleven daarentegen wordt onderdrukt en het menselijk inzicht gevangen wordt in een blinde haat tegenover de vijand en een dito onderworpenheid aan het eigen regime. Het christelijke patriotisme, de andere soort, gaat uit van de waarde van de menselijke persoonlijkheid. *De christen soldaat weet dat hij de verantwoordelijkheid draagt, de gemeenschap waarin hij leeft, tegenover zijn naaste te bewaren.* Hieruit putte hij de energie en de tucht, doch ook de hardheid en de aanvalskracht ten tijde van het gevecht. *Wil de stootkracht van ons leger niet gebaseerd zijn op de prin-*

*cipia van het heidens patriotisme, dan zal inderdaad de opvoering van het zedelijkheidsbesef bij de militair van alle rangen de enige mogelijkheid zijn om slapte en weekheid bij oefening en werkelijkheid te voorkomen!"*¹⁾

Wij herhalen: opvoering van het zedelijkheidsbesef bij de militair van alle rangen is de enige mogelijkheid om slapte en weekheid te voorkomen en om aan het bovengenoemde bijzondere doel van het leger te beantwoorden.

En dit zedelijkheidsbesef is op zijn godsdienst gegrond, de grondslag van al zijn handelen. (Wij verwijzen naar artikel 1a van het Reglement betreffende de Krijgstucht). Zo ontstaat de christelijke tucht, zonder druk van boven, zonder haat naar buiten, zonder angst. Deze tucht is een gebalde vuist, die niet slaat dan uit noodzaak en die weet wát hij verdedigt.

Heidense tucht sterft aan zichzelf. Christelijke tucht brengt openheid, enthousiasme en gehoorzaamheid voort.

Zó ook is de krijgstucht het schild van de hoogste en beste waarden. Godsdienstig besef en het besef van eigen waarden is de blijvende grondslag voor de krijgstucht. Zonder deze grondslag is de krijgstucht een farce. Er zijn wellicht vele manieren om militair te zijn, maar de keuze tussen heidense en christelijke tucht dient gemaakt te worden.

De oplossing in de praktijk

Onmiddellijk komt de vraag naar voren: is het de (zeer simpele) soldaat wel sober en eenvoudig duidelijk te maken, voor welke waarden hij te vechten heeft, wát hij verdedigt?

Dat hij niet (allereerst) tegen een (nog onbepaalde) vijand, maar voor zijn naaste gemeenschap vecht? Want dat is het begin van het zedelijkheidsbesef.

Vóórdát de officier de soldaat zulks duidelijk kàn maken, dient hij zelf een duidelijk beeld van de grondslagen van de krijgstucht voor ogen te hebben. En: er zal hieromtrent zelfs een — in hoofdzaken — eensgezinde opvatting onder de officieren moeten zijn. Anders bereikt hij de soldaat, en daarmee het leger nooit.

Er wordt veel, zeer veel over reglementen en bepalingen gesproken, bijna nimmer over de grondslagen er van. Zonder begrip van de grondslagen van die bepalingen heeft de toepassing er van veel weg van prijs-schieten: soms raak, vaak mis! En de grondslagen van de bepalingen liggen in de aard van de gemeenschap. Deze nu kan de (troepen-) officier zeer goed kennen, want hij staat daar midden in. Niet eerst de bepaling, maar eerst de gemeenschap; de bepaling is er voor de samenleving en niet andersom. De Officier behoeft aldus geen (halve) rechtsgeleerde te zijn, maar hij moet wel de samenleving (troep) kennen, waar hij in staat.

De Nederlandse jongeman is nu eenmaal niet in strakke tucht en discipline groot gebracht. Onze opvoeding kwam *middels woorden* met gevoel en verstand tot stand. Het is noodzaak voor de officier dit te voorzien.

Natuurlijk: juist hij die zich de vleesgeworden tucht kan noemen,

¹⁾ Cursivering van de schrijver.

(hij noemt het zich niet) valt het 't moeilijkst erover te praten. Louter praten kweekt ook zeker geen tucht. Het zijn *opvatting, houding en beslissingen* die steeds weer als één sterk voorbeeld voor de soldaat staan, méér dan wij kunnen vermoeden. Maar aan een sterke houding en zekere beslissingen gaat een *gedegen opvatting* vooraf. Het is verwonderlijk, dat een officier zonder volledig bepaalde houding in deze, elke dag weer door kan gaan. De soldaat ziet zijn gemis voortdurend. Hoe simpel de soldaat mag wezen, dit gemis bij zijn commandant ervaart hij.

Wij hoorden dat vele commandanten bij hun les krijgstuicht aan de soldaten de artikelen 1 en 1a „maar” overslaan. Zulk lesgeven is praktisch zinloos voor de recruut en laat een prachtige kans voorbijgaan. Wij hebben de mindere iets eerlijks, iets goeds te zeggen: Wat hij verdedigt; zijn vrijheid — wat is zijn vrijheid? —; het verschil tussen zijn plichten van nu en de willekeur en dwang, die een vreemde overheerser hem opleggen.

Wij behoeven niet defaitistisch te zijn: er is nog veel edelmoedigheid, ook onder de onverschillige, slungelachtige koppigheid. Een jongeman van twintig jaar is niet onveranderlijk, en zeker niet als wij hem de beste waarden tonen.

Artikel 1a wijst zeker ook krachtig naar de Aalmoezenier en de Veldprediker. Vaak vluchtheuvel voor burgerlijke privé-moeilijkheden, is hij het laatste fort voor de militaire ziel.

Maar dat zedelijkheidsbesef bij de commandant en zijn kader blijft eerste vereiste voor het bereiken van de soldaat.

Dàn zal de mindere weten wie hij groet. Dan zal hij uit de tuchtelooosheid geraken. Dan zal hij behoed worden tegen straffen. Dan spéélt hij geen soldaatje meer, van week-end tot week-end; dan is hij soldaat.

Wij deden een eerlijke poging om te komen tot een verandering van de feitelijke toestand. Wij bezonnen ons hiertoe op onze orthodoxe waarden. Wij hopen dat deze bezinning gezonde vruchten van ondubbelzinnig allooi zal voortbrengen, desnoods via polemiek. Want — ik moge het nogmaals zeggen: — alleen al de gedachte van de officier over krijgstuicht herbergt de werkelijke kracht van het leger.

Um unsere Freiheit zu verteidigen, muss die Armee bereit sein. Festungen, Kanonen, und fremde Hilfe helfen wenig, wenn nicht jeder Mann im Glied weisz, dasz gerade er für sein Land auf der Wache steht. Mögen Finnlands Söhne dessen eingedenk sein, dasz eine starke Armee nicht ohne Einigkeit geschaffen werden und nur ein starkes Volk gestrost der Zukunft entgegengehen kann. Maarschalk Mannerheim.

„Military Government/Civil affairs” onderdeel van de taak der sectie JZ/MG van Legerkorps en Divisie

door Mr L. F. DE GROOT, *Luitenant-Kolonel Militair Juridische Dienst.*

III. (*Slot van Militaire Spectator van Mei 1954, blz. 220.*)

Daar de bezettende mogendheden van thans („de Drie” van de Bonner Conventie) *gezamenlijk* na afkondiging van de noodtoestand de „full authority”, d.i. het hoogste gezag ook in de civiele sector, zullen hebben, kan worden aangenomen, dat in elk der bezettingszones dit gezag zal worden uitgeoefend door de betrokken hoogste geallieerde instantie, dus voor wat de Britse zone betreft door de CCG (Britse High Commission). Deze zal echter aan de hoogste Britse troepencommandant, de CinC NAG, voor diens operatiegebied het volledige gezag overdragen, hem daarbij slechts door algemene richtlijnen en aanwijzingen bindende. Ook echter aan de Legerkorpscommandanten onder diens bevel zullen zeker uitgebreide bevoegdheden moeten worden verleend, zoals hierboven reeds is opgemerkt. Men denke hierbij aan bevoegdheden ten aanzien van de Duitse civiele politie, van andere civiele autoriteiten, van openbare en semi-openbare instellingen, welke in het betrokken operatiegebied ten dienste van de operatiën moeten kunnen worden ingeschakeld, men denke ook aan maatregelen als de afvoer van vluchtelingen, de ontruiming van steden, dorpen en bepaalde gebieden, de aan het burgerverkeer op te leggen beperkingen, enerzijds teneinde aan de militaire bewegingen zo weinig mogelijk hinder te veroorzaken, anderzijds ter beveiliging tegen sabotage, infiltratie en spionage. (Afsluiting wegen, sluiting openbare gelegenheden, vergaderverbod, instelling of verscherping avondklok, enz.).

Vermoedelijk zal ervan kunnen worden uitgegaan dat de Westduitse autoriteiten en ambtenaren, evenals de bevolking, — vooropgesteld dat vertrouwen bestaat in de door de Geallieerden aan een Oostelijke invasie te bieden weerstand —, in elk geval belang zullen hebben bij het verlenen van zoveel mogelijk steun en medewerking aan de Geallieerden en op grond daarvan in het algemeen daartoe bereid zullen zijn. Niettemin moet bij de beoordeling van de mate van betrouwbaarheid van autoriteiten en bevolking terdege rekening gehouden worden met de omstandigheid dat zich in West-Duitsland tien miljoen vluchtelingen uit de Oost-zone bevinden, potentiële contactpunten voor een invaller uit het Oosten, die immers ook Oostduitse troepen zal meebrengen en in de communistische leerstellingen opgeleide Oost- en Westduitse parachutisten achter het front zal neerlaten. Angst voor *représailles* tegen zich in de Oost-zone bevindende familieleden naast vrees voor het eigen lot bij het in 's vijands handen vallen, door intimidatie en geruchtenverspreiding aangewakkerd, zal zowel de betrouwbaarheid als de animo tot medewerking ten kwade kunnen beïnvloeden.

Hierteenover zal door het Geallieerde militaire gezagsapparaat moeten worden gesteld een krachtig optreden tegenover subversieve

elementen en een garantie tot effectieve bescherming van hen die blijk geven tot medewerking en hulp in alle opzichten bereid te zijn.

Gezien deze factoren zal dus voor West-Duitsland een geallieerd militair bewind met zeer verregaande bevoegdheden onmisbaar zijn, al zullen waarschijnlijk de afstand van het front en de binnenlandse situatie de omvang der door de Geallieerde autoriteiten uit te oefenen bevoegdheden sterk kunnen beïnvloeden. In het algemeen zal men er echter om verschillende redenen naar streven om zo weinig mogelijk zelf in handen te nemen en bij de uitvoering, waar enigszins mogelijk, de Duitse civiele autoriteiten en instanties in te schakelen. Een dier redenen is, dat de Geallieerden in de afgelopen jaren voldoende ervaring hebben opgedaan om te weten, dat het ongewenst is méér zelf in handen te nemen dan strikt noodzakelijk is, terwijl bovendien hiervoor opgeleid en geschikt personeel zeker niet op korte termijn uit de grond te stampen is; een andere reden is dat West-Duitsland in een toekomstige oorlog *bondgenoot* zal zijn.

Het geallieerde militaire bewind zal derhalve, waar dit mogelijk is, door de aanwezigheid van een capabel civiel bestuur, méér zijn het aangeven van richtlijnen en het uitvoeren van toezicht op de uitvoering der taak door het civiele gezagsapparaat, dan een rechtstreeks militair bestuur. (Volgens de Amerikaanse terminologie dus: géén „Military Government”, doch „Civil Affairs”). In de meer nabij het front gelegen gebieden zal dit echter niet wenselijk en niet mogelijk zijn; daar behoort de hoogste troepencommandant ook in de burgerlijke sector het hoogste gezag te hebben, hierin slechts beperkt door de richtlijnen, welke hij van zijn hogere chefs ontvangt. Het zal dus hier de CinC NAG zijn, die als „Military Governor” optreedt; hij beschikt in zijn Staf over de sectie G 5, welke belast is met CA-aangelegenheden.

Bij de rechtstreeks onder zijn bevelen staande Legerkorpscommandanten, met bepaalde CA-bevoegdheden elk in zijn operatiegebied, bevinden zich als adviseurs een of meer British Residents, mogelijk met een andere titel, en al of niet bijgestaan door een Britse politie-officier of PSO (Public Safety Officer). Van de zeer grote en langdurige ervaring van deze functionarissen op het gebied van contact met de Duitse autoriteiten en bevolking zal dan een nuttig gebruik gemaakt kunnen worden bij de op Legerkorpsniveau te leggen contacten (met Regieringspräsidenten, Kreisbehörden en andere instanties en autoriteiten binnen de Regierungsbezirke en Stadt- en Landkreise in de betrokken operatiegebieden). Bij het Nederlandse Legerkorps zal met betrekking tot Civil Affairs voortdurend nauw contact tussen deze British Resident en de Sectie JZ/MG moeten bestaan.

Het is niet waarschijnlijk dat ook bij de Divisiestaven Britse CA-officieren zullen worden ingedeeld. De Divisiecommandanten zullen immers vermoedelijk geen bevoegdheden op CA-gebied hebben.

In dit systeem zal dus CinC NAG als Military Governor aanwijzingen en bevelen kunnen geven aan alle Duitse civiele autoriteiten binnen zijn operatiegebied; mogelijk zullen de Landesregierungen hiervan zijn uitgezonderd: bij deze regeringen immers bevinden zich de Landcommissie-ners, die zelf rechtstreeks ondergeschikt zijn aan de CCG. Worden door CinC NAG maatregelen nodig geacht, welke door de Landesregierungen moeten worden uitgevaardigd, dan zal dit wel in de vorm van een verzoek bij de CCG moeten worden voorgebracht. Deze geeft het

verzoek in de vorm van een opdracht aan de Landcommissie door, waarna de Landesregierung wordt „verzocht” voor de uitvoering zorg te dragen. Het is namelijk waarschijnlijk dat, ook al komt de Landcommissie niet als „military Governor” aan het hoofd te staan van een uitgebreide CA-organisatie binnen het „Land”, zijn positie bij de Landesregierung méér zal zijn dan die van een adviseur.

- De CinCNAAG heeft derhalve op dit gebied bevelsbevoegdheid over
- a. alle Duitse civiele autoriteiten en instanties binnen zijn operatiegebied;
 - b. zijn operationele onderbevelhebbers.

De rechtstreeks aan CinCNAAG ondergeschikte Legerkorpscommandanten zullen in dit systeem opdrachten kunnen geven aan alle civiele autoriteiten binnen hun operatiegebied, derhalve Regierungspräsidenten, Kreis- en Gemeinde-besturen enz., voorzover het bevoegdheden betreft, waarvan hun de uitoefening door CinCNAAG is toegestaan.

Hoewel dus volgens dit stelsel Divisiecommandanten niet bevoegd zijn zelf aanwijzingen aan Duitse civiele autoriteiten binnen hun operatiegebied te geven, doch zich daartoe tot hun naasthogere commandanten moeten wenden, spreekt het vanzelf dat in de praktijk ook de Divisiecommandanten zich herhaaldelijk rechtstreeks tot lagere Duitse autoriteiten en ambtenaren moeten richten en dat hun door hun naasthogere commandanten veelal de uitvoering van door dezen gelaste maatregelen zal worden opgedragen. Indien zij dan daarbij opdrachten moeten geven, kunnen zij dit doen *namens* hun hogere chef, doch niet op eigen gezag en uit eigen hoofde.

Het valt te voorzien dat men voor wat betreft verder achter het front gelegen gebieden van West-Duitsland niet met een summier stelsel als hierboven bedoeld zal kunnen en willen volstaan, doch dat getracht zal worden aan de hand van de landelijke administratieve indeling een „CA”-organisatie op te zetten, welke zich aansluit bij het burgerlijke bestuursstelsel. Daar kunnen we dus behalve bij de Landesregierung — waar zich de Landcommissie met zijn staf bevindt (hierbij is o.a. een Military Liaison Officer) — ook in de Regierungsbezirke en zelfs in de Kreise kleinere CA-staven of -detachementen verwachten.

Evenals op het niveau van de Landesregierung de CA-staf in zijn samenstelling een soort afspiegeling kan zijn van de Landesregierung met haar Ministeriële Departementen, kan men ook bij de kleinere CA-staven in de Regierungsbezirke en Kreise een aantal afdelingen aantreffen, die met bepaalde takken van de openbare dienst bemoeienis hebben, zoals: Openbare Veiligheid; Transport; Waterleiding; Gas en Electriciteit; Voedingsmiddelen; Landbouw; Industrie; Financiën; enz.

Al naar gelang het plaatselijke bestuursapparaat meer of minder betrouwbaar of capabel is, zullen deze organisaties minder of meer uitgebreid moeten zijn.

In die gebieden waar dergelijke CA-organisaties bestaan, zullen de troepencommandanten uiteraard zelf geen of weinig CA-bevoegdheden hebben en zullen zij voor de voorziening in hun behoeften bij deze organisaties moeten aankloppen.

Zo zullen we dus in West-Duitsland naast elkaar twee vormen van „militair bewind” kunnen aantreffen.

- a. in de meer nabij een te verwachten gevechtsfront gelegen, dus meer

- bedreigde, gebieden een *uitgebreid gezag* in handen van enkele troepencommandanten; *geen* lagere Britse organisatie;
- b. in de meer achterwaarts gelegen gebieden een aan de civiele administratieve indeling aangepast systeem van in hiërarchiek verband staande *CA-staven*, -autoriteiten of -instanties.

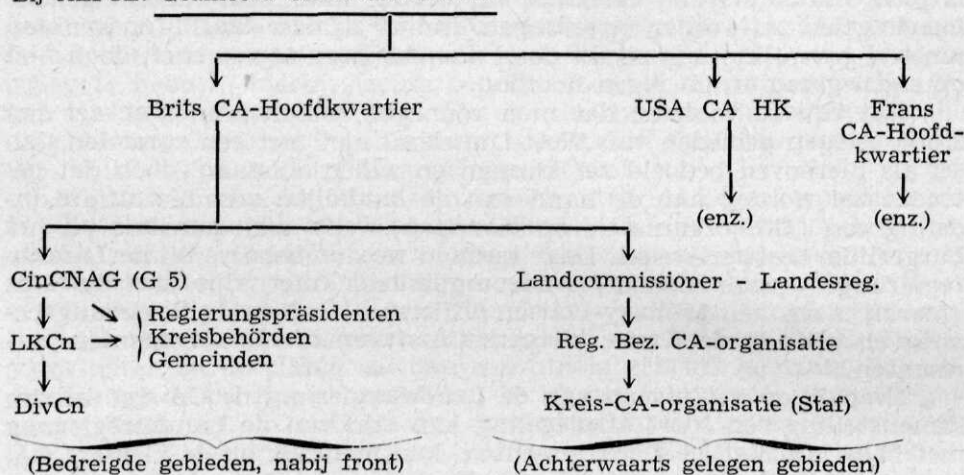
Beide systemen moeten volgens dezelfde richtlijnen en beginselen werken. Hiertoe krijgen zij aanwijzingen van de hoogste instantie van het „militaire bewind” in de Britse Zone.

Vermoedelijk zal dit zijn de CCG (Britse „High Commission”), welke zich als „overblijfsel” uit de „Military Government”-periode het beste leent tot omvorming in een Brits CA-Hoofdkwartier.

Boven dit Britse Hoofdkwartier zal — op ALFCE-niveau — ongetwijfeld uit de *Geallieerde High Commission*, waarin de Amerikanen, Fransen en Britten gezamenlijk vertegenwoordigd zijn, een Algemeen Geallieerd CA-Hoofdkwartier worden gevormd, dat op zijn beurt aan de hoogste Amerikaanse, Franse en Britse CA-instanties gemeenschappelijke aanwijzingen zal geven, welke verband houden met de door de Geallieerden gevoerde politiek.

Samenvattende zullen we dus in West-Duitsland op het gebied van Militair Bewind het volgende beeld kunnen verwachten:

Bij ALFCE: Geallieerd CA-Hoofdkwartier

Nieuwe uitgaven

DE DUITSE VIJFDE COLONNE IN DE TWEEDE WERELDOORLOG, door Dr L. de Jong, Chef van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie. Uitg. Van Loghum Slaterus, Arnhem en Meulenhoff, Amsterdam. Prijs f 14,50.

Een bijzonder belangwekkend boek, dat de sluier licht over vele zaken, die

ons vóór 1939 alsmede tijdens de mobilisatie en oorlogsdagen in 1939-1940 zo intens hebben beziggehouden.

In klare en duidelijke taal toont schrijver ons het Nationaal Socialistisch gewroet. Het toont ons tevens de enorme kracht die van het grondige Duitse organisatievermogen kan uitgaan en hoe de overwinnaars van de eerste wereldoorlog

de tijd voor Hitler rijp hebben gemaakt. Zeker, Hitler heeft storm gezaaid en een alles wegvagende orkaan geoogst. Maar het zijn de verantwoordelijke staatslieden van Versailles en daarna geweest, die in feite het optreden van Hitler en zijn gangsters mogelijk hebben gemaakt. Schrijvers gaven om het grote historische verband te leggen is bijzonder goed. De wijze waarop hij historische vergelijkingen maakt — om er de nodige lessen uit te trekken — is verrassend.

De schrijver verdeelt zijn boek in drie hoofddelen, nl. I Angst, II Werkelijkheid, III Achtergrond en perspectief.

Hij begint met uiteen te zetten hoe het begrip „vijfde colonne” in de wereld is gekomen. Het is ontstaan tijdens de Spaanse burgeroorlog. In October 1936 hield een der opstandige generaals — Mola — een radiotoespraak. Daarin wees hij dreigend op de vier colonnes, die naar Madrid oprukten. Hij voegde er aan toe, dat de aanval op het regeringscentrum geopend zou worden door de „vijfde” colonne, die zich reeds in Madrid bevond.

Het is psychologisch zeer juist gezien om dit boek met het deel „Angst” te beginnen. Want op het verwekken van angst — en daardoor paniek — berustte het werk van de vijfde colonne. Uitholling en ondermijning van binnen uit.

Hitler heeft met zijn ongetwijfeld demonische demagogische capaciteiten dit grondig doorzien en een machtig gebruik weten te maken van historisch gegroeide gevoelens in de gebieden, die hij in zijn machtsgreep wenste te betrekken. Hitler zelf was in dit opzicht het product van een eeuwenlange historische ontwikkeling, waarbij hij ten slotte de door hem ontketende krachten niet meer in de hand had en er zelf door werd meegeleurd.

De angst voor een universele Duitse colonne heeft zich eerst na de Anschluss van Oostenrijk en de annexatie van het Sudetengebied over een groot deel van de aarde verspreid. Dat waren de twee grootste — eigenlijk de twee enige belangrijke — successen, die Hitler door middel van massa-beïnvloeding in den vreemde heeft kunnen boeken. Deze beide gevallen waren mede het resultaat van specifieke geografische, sociaal-economische en historische factoren, die van bijzondere kracht waren. Ten aan-

zien van de realiteit constateert schrijver, dat Hitler van het wapen der interne militaire vijfde colonne, minder gebruik gemaakt heeft dan men buiten Duitsland aannam. Hij kon niet anders. De geheimhouding, die een essentieel onderdeel van zijn gehele beleid vormde, eiste dat.

Het wapen van de interne politieke vijfde colonne hanteerde hij daarentegen van 1933 af, zonder gebondenheid, met volleerd meesterschap, met diabolische fantasie, met superieure minachting voor verdrags- en fatsoensregels. Hoezeer ook in de jaren 1933 tot '39 ontstane voorstellingen over een Duitse politieke vijfde colonne in bijzonderheden overdreven of onjuist zijn geweest, in wezen waren zij niet bezijden de waarheid. Ja, in veel opzichten was de werkelijkheid enger geweest, dan men vóór de tweede wereldoorlog durfde veronderstellen.

Wij kunnen schrijver dankbaar zijn, dat hij dit alles op zo bijzonder pakkende — soms zelfs aangrijpende en toch historisch volkomen verantwoorde — wijze, onder de aandacht heeft gebracht. Want wederom bedreigen grote gevaren de vrije mensheid, waarbij de methoden van Hitler, nog vele malen verbeterd, worden toegepast. Moskou beschikt over een georganiseerde politieke vijfde colonne waarbij die van Hitler kinderspel is.

Een gewaarschuwd man telt voor twee. Daarom kunnen wij de grondige bestudering van dit boek — in het bijzonder door allen die met enigerlei leiding gevende functie, in het burgerlijke en militaire milieu zijn belast — niet genoeg aanbevelen. En ook voor hen, die daar niet toe behoren, de grote massa, is lezing van dit boek uiterst waardevol. Het is goed om te weten, hoe een eventuele tegenstander werkt om een bestaande organisatie kapot te krijgen.

Het enige middel om een vijfde colonne activiteit te ontzenuwen is te leven en te streven volgens de beginselen: Blijf economisch en financieel krachtig, geestelijk en sociaal gezond, alsmede militair sterk, of, zoals onze voorouders zeiden, „Houdt het hoofd koel, de voeten warm en het kruut droog”.

Duidelijke kaarten en overzichten verlichten dit geheel, terwijl stijl en indeling het leven bijzonder gemakkelijk en prettig maken.

B. K.

Uit de Buitenlandse Vakpers

Psychiatric casualties in U.K. elements of Korea Force.

Korte beschouwing over psychiatrische gevechtsverliezen bij troepen van het Britse Gemenebest in Korea in het tijdvak Dec. 1950—Nov. 1951. De 28e Brig (gemengd Brits-Australisch) was reeds geruime tijd overzee en al vóór Dec. 1950 veel in gevecht geweest. Zij was ervaren en beproefd; het moreel was goed; er waren slechts weinig psychiatrische gevechtsverliezen geweest. De 29e Brig kwam in Nov. 1950 in Korea. Deze bestond vooral uit veteranen uit de 2e wereldoorlog, die zich kort hierna als reservist hadden verbonden, in het algemeen lichamelijk en geestelijk gezond en oorlogservaren. Hun oproeping veroorzaakte bij velen begrijpelijke wrok en tegenzin. Bij hen deden zich de eerste tijd angstsymptomen voor, niet door het gevecht ontstaan. Zij kregen echter in het algemeen voldoende inzicht in wat van hen werd verlangd. Dikwijls lagen de oorzaken in moeilijkheden thuis; hierbij wisten de Welzijnszorg en de Sociale Dienst doeltreffend te helpen.

Psychiatrische gevechtsverliezen werden in de aanvang afgevoerd naar het 29 Alg. Hosp. in Japan. Dit was te ver achterwaarts gelegen en te geriefelijk om als psychiatrisch centrum het juiste effect te bereiken.

Alle bewuste of onderbewuste weerstand van een lijder aan gevechtsneurose en gevechtsuitputting tegen terugzending naar zijn onderdeel groeit, naarmate de tijd tussen ontstaan en eerste behandeling langer is, en naarmate de geneeskundige inrichting, waar deze hulp wordt verleend, verder achterwaarts (dus veiliger) ligt en geriefelijker is ingericht.

Het resultaat werd onmiddellijk beter, toen deze behandeling uit Japan meer naar voren in Korea werd verlegd. Bij een FDS (field dressing station, vergelijkbaar met onze vbpl) werd een divisierustcentrum opgericht, waar de acute gevechtsneurosen en -uitputtingstoestanden snel konden worden behandeld.

Voorts kon gnk-psychiatr. steun worden gegeven aan een nabij gelegen aanvullingseenheid. Hierbij arriveerden nogal eens fysiek herstelden uit achterwaarts gelegen hospitalen, met de bestemming TNO (terug naar onderdeel), wier psychische klachten toena-

men, naarmate zij dichter bij het front kwamen. Een vlotweg afdoen met de mutatie „de symptomen (angsten) berusten op verbeelding of bedrog” helpt niet.

Door eenvoudige psychotherapie in het divrustcentrum konden ook velen dezer worden genezen vóór hun klachten zich vastzetten.

Meestal heeft de man een bewust of onbewust conflict tussen zijn plichtsgevoel en een bewust of onbewust gevoel van veiligheid door geneskundige afvoer.

Dikwijls wordt afdoende succes bereikt, als de soldaat zijn angsten kan uitspreken tegenover een vastberaden, doch begrijpend officier-arts, die hem zijn wil weet op te leggen. Veelal is het meer de angst voor persoonlijk in-elkaar-klappen in het gevaar, die de man benauwt, dan de angst voor dood, verminking of krijgsgevangenschap. De behandeling moet hiermede rekening houden.

De Chinezen en Noord-Koreanen, slecht voorzien van art en lu m, trachten de geall. weerstand te breken door inzet van grote mensenmassa's. Hun verliezen waren dan soms enorm. Door gillen en door akelige oosterse hoornsignalen trachtten zij de geall. troepen geestelijk te breken. De psychische uitwerking van dit laatste was echter kort en onbelangrijk: lijders aan gevechtsneurosen legden er tenminste geen nadruk op.

In het barre klimaat was het aantal beschadigingen door koude gering. Als het moreel daalt zou zelfbeschadiging tot belangrijke verliezen kunnen leiden, als de soldaat buiten voor enige uren bijv. opzettelijk zijn schoenen uittrekt, of voorzorgsmaatregelen moedwillig verzuimt. Voorkomen van koudeletsels onder oorlogsomstandigheden is dus niet alleen een zaak van de goede uitrusting, maar ook van een goede moreelshandhaving.

Teleurstellingen en huishoudelijke zorgen van dienstplichtige en reservist; een oorlog met een onpersoonlijk en verwijderd ideaal; uitersten van koude, hitte en verveling; onvruchtbare vredesonderhandelingen; dit alles waren factoren, die de geestdrift ondermijnden. Ondanks deze verschillende ongunstige factoren bleven echter moreel en geestelijke gezondheid hoog, vermoedelijk voornamelijk door de afwezigheid van

intens artillerievuur en luchtbombardementen. Het aantal NP-gevallen (neuro-psychiatrische gevechtsverliezen) bedroeg nl. 43 per 1000 man per jaar, of wel 1 op 20 gewonden en zieken.

Het verloop bij 554 psychiatrische gevechtsverliezen in het leger van het Verenigd Koninkrijk was als volgt:

365 terug naar onderdeel, geschikt voor eigen functie;

112 terug naar operatiegebied met lagere classificatie;

8 afgekeurd

69 afvoer naar achterland voor verdere behandeling.

Van deze laatstgenoemde 69 leden er 34 aan psychoses. Psychoses zijn behandelbaar, doch de hieraan lijdenden behoren in een leger niet thuis. Hun ziekten zijn niet door gevechtsumstandigheden veroorzaakt, doch zijn er hoogstens door aan het licht gebracht.

Vergelijking met het relatief veel grotere aantal NP-gevallen bij de troepen van de andere landen van het Gemenebest toont de grote waarde aan van psychiatrische uitschifting bij keuring en selectie. Dit laatste wordt ook bevestigd door de ervaring met het NDVK, waarvan iedere soldaat door de psychiater is gezien. Het aantal NP-gevallen hierbij is vrijwel te verwaarlozen.

Psychiatrie te velde en dus ook de voorbereiding hiervoor in vredetijd — aldus de schrijver — is geen geheimzinnig complot van halfzachte psychiaters om in de verantwoordelijkheid der commandanten te roeren, discipline en moreel te bederven, en om de soldaat te helpen, zich te drukken, maar een specialisme, onmisbaar ter voorkoming (keuring en selectie) en ter snelle behandeling en genezing van psychiatrische gevechtsverliezen. Het doel is hetzelfde als dat van de militaire geneeskundige dienst in zijn geheel: Behoud van gevechtskracht.

JOURNAL ROYAL ARMY MEDICAL CORPS, Januari 1954 No. 1. F. H. A. K.

Discipline op het gevechtveld.

Het krijgsraadvonnis tegen een soldaat, die twee jaar geleden in Korea tijdens een gevecht weigerde te vechten, heeft nog eens de aandacht doen vallen op een moeilijk vraagstuk, dat vele officieren in gevechtseenheden in de laatste oorlog voor zich zagen oprijzen: hoe moet men optreden tegen een militair, die onder gevaarlijke omstandigheden zijn verantwoordelijkheid niet kan of niet wil nakomen?

Men kan dit probleem niet meer aan-

pakken als vijftig jaren geleden. Toen was iedere soldaat een vrijwilliger (vóór de eerste wereldoorlog had het VK nimmer dienstplicht gekend. K.), die geacht kon worden een zekere neiging en geschiktheid voor het soldatenhandwerk te hebben. Veldslagen duurden gewoonlijk kort; de lange tussenpozen waren betrekkelijk vrij van gevaar; de artsen bemoeiden zich vrijwel alleen met lichamelijke aandoeningen. Tegenwoordig komen er met de algemene dienstplicht wel eens lieden in de strijdkrachten, die hiervoor geestelijk niet geschikt zijn; de lichamelijke en geestelijke belasting in het gevecht kan weken of maanden aaneen duren. Het moderne onderzoek van bouw en eigenschappen van de menselijke geest en van het menselijke zenuwstelsel heeft geleerd, dat men rekening moet houden met ieders individuele uithoudingsvermogen onder gevechtsumstandigheden.

Nuchter en zonder geleerderij is het vraagstuk dit:

— Ieders uithoudingsvermogen heeft zijn eigen grenzen. Deze zijn voor elk mens verschillend, en bij dezelfde mens op verschillende tijden en onder verschillende omstandigheden niet altijd gelijk.

— Als een man in het gevecht faalt, doordat hij de grens van zijn uithoudingsvermogen heeft overschreden, is hij geen lafaard, maar een gevechtsverlies, een geval voor de geneeskundige dienst.

— Als hij het echter, door gebrek aan wilskracht opgeeft vóór hij zijn grens heeft bereikt, verdient hij strenge disciplinaire maatregelen.

De grote moeilijkheid is nu om de schuldige lafaards te onderscheiden van de echte geneeskundige verliezen. Zij is zo groot, dat een nauwgezette bestudering er van noodzakelijk is.

Men mag op dit gebied niet generaliseren; elk geval moet naar zijn eigen aard worden beoordeeld. Gelukkig is het aantal gevallen bij ons ras (bedoelt de redactie het Britse, het Angelsaksische, het Westeuropese? K.) klein, maar toch niet te verwaarlozen. Tijdens het gevecht kan niet naast iedere getroffene een arts, psychiater of andere bevoegde staan. Dientengevolge zal ter plaatse iemand moeten oordelen, die onbekend is met de symptomen en wiens waardering hierdoor niet altijd gewicht in de schaal kan werpen. Ook geeft de kennis van iemands voorgeschiedenis niet altijd voldoende houvast. Er zijn gevallen bekend van lieden, die zich zeer dapper gedroegen, en die korte tijd later onder minder zware beproevingen toch faalden.

In de laatste 20 jaren hebben de meesten van ons geleerd om allerlei dingen te doen, die wij vroeger nooit zouden hebben geprobeerd. Vele mensen uit de vrije of gestudeerde beroepen zijn nu goede koks, knappe tuinlieden, huisschilders, timmerlieden, motormonteurs en electriciens. Desondanks, elke bescheiden toespeling, dat de leek iets zou moeten of kunnen weten van de allereenvoudigste knepen van de arts of de psychiater, wordt met afkeuring ontvangen en als hoogst gevaarlijk beschouwd.

Indien wij echter dit vooroordeel over boord zouden zetten en ieder officier en ouder onderofficier iets bijbrachten van de wijze, waarop de menselijke geest en het zenuwstelsel werken — zoals wij hen onderwijzen in radio, springstoffen, beheersvoering, pionierkunst en vele andere moeilijke zaken —, dan zou er meer en beter begrip ontstaan voor de menselijke kant van leiderschap, en in het gevecht zou er gewoonlijk iemand in de buurt zijn, die een verstandig woord zou weten te zeggen in geval van een verdenking van lafheid.

De hele zaak vereist een zeer ernstig en degelijk onderzoek van militair tucht- en strafrechtelijk, geneeskundig-psychiatrisch, militair-maatschappelijk en militair-traditioneel standpunt uit — niet slechts ter wille van de dienstplichtige en zijn familie, maar zeker ook in het belang der discipline in het gevecht.

THE ARMY QUARTERLY, Jan. 1954.

F. H. A. K.

HET LEGER, DE NATIE, Jan. '54.

1. De Noordatlantische inspanning van enkele andere landen, door L. Siaens.

Schrijver bespreekt de verdedigingsmaatregelen van Noorwegen, Denemarken en Nederland. Tevens schenkt hij aandacht aan de strategische betekenis van deze landen in het raam van de N.A.T.O. Voorts is hij voorstander van de verdedigingsmaatregelen voor West-Europa.

B. K.

2. Is België het slagveld van Europa geweest, door Generaal-Majoor Wanty.

Schrijver gaat de strategische betekenis van België na in de Spaanse, Oostenrijkse, Franse, Nederlandse periode en als onafhankelijk land, waarin hij een opsomming geeft van de talloze slagen, die in dat land zijn geleverd, doordat steeds het Europese evenwicht door agressieve uitingen der grote nabuurstaten werd verstoord. In een eventuele

toekomstoorlog zal België ook betrokken zijn, maar dan niet als slachtoffer, als doorgangsland, maar als actief lid van een groot verbond, dat zich door een groot gemeenschappelijk ideaal verbonden weet en stelling neemt tegen een nieuw dreigend gevaar. B. K.

3. Is Europa alleen maar een toekomstdroom? door Dr F. C. Stevens.

Aan de hand van een historische ontleding van de ontwikkelingsgang der Europese volkeren komt schrijver tot de conclusie dat 1° Europa een gemeenschap van volkeren is; 2° dat Europa een geestelijke eenheid is, gebaseerd op de traditie van de christelijke cultuur. Europa moet niet gemaakt worden. Europa is een oude werkelijkheid. Europa moet hersteld worden. Het is geen utopistische toekomstdroom, het is een historische realiteit, die nog mooie, gelukkige en roemrijke dagen tegemoet gaat. Europees inzicht verwerven, is de Europese mens van vandaag tot een plicht geworden. Iedere Europeaan moet er zich van bewust worden een Europees burger te zijn. Daar ligt de redding. B. K.

4. De Unesco in dienst van de internationale wisbouwhouding, door R. van Ruisbroek.

Schrijver betoogt dat de Unesco dringend nodig was, want de Unesco is de eerste organisatie op wereldniveau, die op een klare en realistische wijze alle culturele middelen waarover de wereld beschikt samenbundelt tot een beter wederzijds begrip. De Unesco houdt door haar onafgebroken activiteit, die rechtstreeks tot in het hart van elke staat uitstraalt, het geweten wakker van honderden miljoenen mensen. De gemeenschappelijke veiligheid moet meer zijn dan een politieke idee, alleen tot uiting komend in een militair samengaan. De veiligheid moet bestaan en voelbaar zijn en beantwoorden aan het universele verlangen van de gehele mensheid, die waarborgen vraagt voor de bescherming van de persoon tegen willekeur en de onrechtvaardigheden van een politiek regiem. Waarborgen tegen honger, armoede, werkloosheid, ziekten, alsmede waarborgen om zijn geestelijke gaven tot uiting te kunnen brengen. Slechts deze factoren geven zin aan het leven. Zonder hen zijn vrede en veiligheid geen realiteit. Het is de Unesco, die door opvoeding tot een dergelijke geestesgesteldheid, een werkelijke vrede kan brengen en in stand houden.

5. Dr Albert Schweitzer, door R. van Ruisbroek.

Schrijver stelt deze winnaar van de Nobelprijsvraag voor de vrede als voorbeeld voor de Belgische - de Europese - soldaat. Een kruisvaarder in moderne vorm, wiens idealen en edel voorbeeld voor ons allen een stimulans moeten zijn om in zijn geest te werken. B. K.

6. Overige artikelen.

Lectuur van de maand. Redactioneel.

Een overzicht met korte bespreking van in de maand December 1953 in België uitgekomen culturele en militaire werken. (Alweer m.i. een uitstekend idee, om ook dit in een militair vakblad te bespreken. Het verhoogt de waardering voor de eigen cultuur en eigen kracht. B. K.). B. K.

Nieuws uit de militaire vakpers.

Bijdragen door Hugo uit U.S. News and World Report over de vliegtuig-industrie en de ontwikkeling der marine in de Sovjet-Unie. B. K.

COMBAT FORCES Januari 1954.

1. The indispensable weapon, door generaal M. Ridgway.

Er is één absoluut wapen, het enige wapen dat overal en onder alle omstandigheden kan strijden. Dat wapen is de mens. De geweldige technische ontwikkelingen in de laatste vijftig jaar hebben bij menigeen de idee doen post vatten, dat het materieel doorslaggevend is en de betekenis van de mens is verminderd. Niets is minder waar. Juist de materieel-inzet verhoogt de betekenis van de mens. De veiligheid van de mensheid ligt in de hoofden, handen en harten van hen die op wacht staan aan de grenzen van de dijk der wereld. Het zijn de mensen die de doorslag geven. Zij vormen — en zullen altijd blijven vormen — het fundament van elk leger.

2. Strategie of restraint of chaos unlimited, door Stanson W. Baldwin.

De V.S. leven in feite zeven jaar in voortdurend conflict met de Sovjet-Unie. Een wereldomvattende politieke, economische, psychologische en in sommige gevallen zelfs daadwerkelijke oorlog.

Schrijver gaat de mogelijkheden in

deze strijd na. Allereerst het terugvallen van de V.S. in een hernieuwd isolacionisme. Dat is geen houdbare politiek meer. Het scheidt bovendien een Maginotmentaliteit, die zeker naar de afgrond voert. Amerika heeft de wereld nodig en de wereld Amerika.

Daarna gaat schrijver over op een wereldorde gebouwd op overleg en onderling vertrouwen. De Verenigde Naties in een vergevorderd stadium. Dit is voorlopig nog een utopie en reële politiek kan zich daarop baseren. Vervolgens de preventieve oorlog. Deze gaat uit van de onjuiste stelling dat oorlog onvermijdelijk is. Een oorlog mag waarschijnlijk worden geacht, het gevaar mag groot zijn, onvermijdelijk is niets. Als men van de onvermijdelijkheid van een oorlog uitgaat, sluit men alle andere mogelijkheden bij voorbaat uit en dat is een zeer domme politiek. Bovendien is oorlog nu net precies datgene wat elk fatsoenlijk mens poogt te voorkomen.

De vierde mogelijkheid is het herstel van het politiek evenwicht, dat na 1945 ernstig verstoord is. Duitsland en Japan moeten worden herbewapend, wat op zichzelf weer andere problemen oproept. Voorts moeten Europa en Azië met behulp van Amerika weer militair sterk worden. Daarnaast moet elk militair plan zodanig zijn opgezet, dat het een gezonde economische ontwikkeling niet in gevaar brengt. Deze politiek is er een van de lange adem. Grote en schitterende successen zullen er niet bij zijn. Maar het zal op den duur zijn nut volledig bewijzen. Gedurende de uitvoering van die politiek is het zeker mogelijk dat toch oorlog ontstaat. Maar dan mag dat nooit een oorlog zijn tegen het Russische volk. Geen vernietiging van steden met vrouwen en kinderen en het scheppen van enorme puinhopen, die de wereld slechts voor nieuwe problemen zal stellen. Een eventuele oorlog moet tegen de Sovjets en hun imperialistische doeleinden worden gevoerd, nooit tegen het Russische volk zelve, dat niet oorlogszuchtig is.

3. Making an armistice work, door luitenant-kolonel R. Kintner.

Een interessante beschrijving van de onderhandelingen te Pan Moen Jon, waarbij schrijver de tactiek der communistische onderhandelaars uiteenzet en hoe daarop het antwoord moet zijn. De moderne soldaat moet even bedreven zijn in de strijd met de wapenen als met het woord. Men weet nooit welk middel het eerst gebruikt zal worden.

Het weke onderlijf van de Sovjet-Unie.

Het IJzeren Gordijn dwars door Europa, maakt de Sovjet-Unie van het Westen en Zuidwesten uit vrijwel onaantastbaar. Voor de officiële Sovjetgrenzen is een bufferzone — een „cordon sanitaire” — opgebouwd, van een dusdanige diepte, dat de kwetsbare delen der Sovjet-Unie er praktisch gesproken vrijwel geheel veilig door zijn. Maar van het Zuiden uit is de Sovjet-Unie uitermate kwetsbaar. Het grote industriegebied van het Donetsbekken, het oliecentrum van Bakoe, de industrie centra in Zuidwest- en Zuid-Siberië zijn zeer kwetsbaar gelegen.

Daardoor zijn Turkije, Iran, Pakistan en achter hen de overige landen van het Midden-Oosten van een bijzondere strategische betekenis geworden. En met deze gebieden de Middellandse Zee, die de grote verbindingsschakel van het Westen, de Afrikaanse bases met het Midden-Oosten vormt. Met het oog hierop is de strategische betekenis van deze oude wereldzee weer in een nieuw licht gekomen.

Want de beheersing van de Middellandse Zee stelt de bezitter er van in staat om de tegenpartij dodelijk te bedreigen. De aanleg van de enorme bases der Westerse mogendheden in Afrika (Marokko, Algiers, Libye, Abessinië, Kenia, Spanje, Gibraltar, Malta, Italië, Griekenland, Cyprus) zijn daar het bewijs van, alsmede het pact tussen de Verenigde Staten, Turkije en Pakistan. Want van het Midden-Oosten uit kan men het IJzeren Gordijn omvatten. Daar ligt het meest kwetsbare gedeelte van de Sovjet-Unie, het weke onderlijf van dit complex. De enorme politieke activiteit zowel van West als van Oost in dit gebied getuigt dat beide partijen het ongekende belang van deze „draaischijf van de oude wereld” terdege inzien.

Kolonel C. Reinhardt en Luitenant-Kolonel R. Kintner: *Mediterranean theater, the Iron Curtain by pass.*

MILITARY REVIEW, Febr. 1954. B. K.

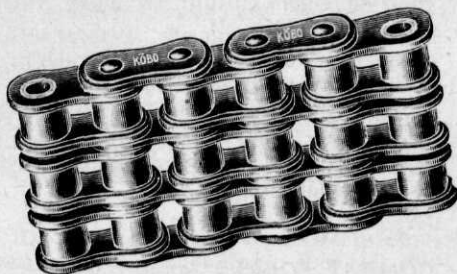
KÖBO

60 jaren ervaring op het gebied van constructie en fabricage van:

ROLLENKETTINGEN

(enkel, duplex, triplex)

KETTINGWIELEN en KETTINGGRONDSELS

Alle soorten speciale kettingen en kettingwielen

Kettingaandrijvingen tot 1000 pk

UITGEBREIDE VOORRAAD

KÖBO KETTINGEN

Prinsengracht 1099, Amsterdam, Tel. 48371

BERICHT aan de heren Officieren van de Landmacht

Van heden af leverbaar:

ZOMER-SERVICEDRESS

van **tropical, serge** en **Egyptisch katoenen gabardine**

Eerste klasse maatkleeding

* *Betaling wordt gaarne in overleg geregeld*

Fa. van Hal, Reigerstraat 14

Prins Mauritsplein 24

(Gebr. Ibelings), Pr. Hendrikstr. 14

Fa. Gebr. Ibelings, Pelsterstraat 16

Fa. H. Neville Hart & Schoemaker, Herengr. 406

Fa. Crok, Lange Nieuwstraat 9

Fa. Schoemaker, Westeinde 29

Hofleverancier van Z.K.H. Prins Bernhard

Coupeurs door geheel Nederland te ontbieden zonder prijsverhoging

BREDA

DEN HAAG

LEEUWARDEN

GRONINGEN

AMSTERDAM

UTRECHT

DEN HAAG